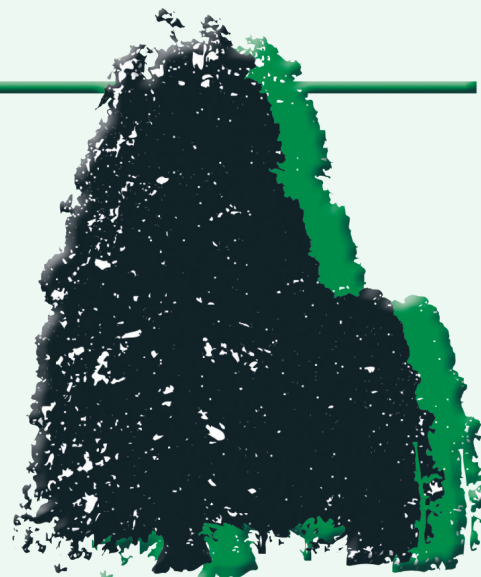

ŠUM SEKVOJ

maj/veliki traven 2015

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

*Naj šumi
še naslednjih 50 let.*

Letos mineva 50 let delovanja naše krajevne skupnosti.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki so pomagali soustvarjati življenje v naši krajevni skupnosti.

Vsem krajanom in krajanom ob prazniku iskreno čestitam in želim, da bi se vam uresničilo čim več želja, ki bi prispevale k prijetnem in sproščenem bivanju v našem okolju.

Vabim vas,
da se v soboto 30. maja 2015 udeležite slovesnosti, namenjene praznovanju 50 letnice KS Birčna vas.

Praznovanje se bo pričelo s pohodom iz Ruperč Vrha ob 13. uri in nadaljevalo ob 15. uri s slovesnostjo v Padežu.

Majda Meštrić, predsednica sveta KS Birčna vas

Ob 60 obletnici PGD Stranska vas, pa vsem gasilcem iskrena hvala za uspešno izvajanje požarne varnosti in čestitke ob vašem jubileju.

Z vami se tudi ostali krajanji počutimo varneje.

Spoštovane krajanke in krajanj KS Birčna vas!

Letošnje krajevno glasilo je posvečeno predvsem 50. obletnici obstoja naše krajevne skupnosti in praznovanju našega krajevnega praznika.

Želimo vas seznaniti in informirati o delu Sveta KS Birčna vas v preteklosti in načrtih za prihodnost.

50 let delovanja neke skupnosti je prav gotovo zavirljiv in pomemben jubilej. Bila so obdobja

uspešnih investicij, preživeli smo obdobja padcev in vzponov, veselili smo se številnih pridobitev na komunalnih, cestnih in drugih področjih. Danes lahko ocenjujemo, da je naše okolje zadovoljivo urejeno za naše bivanje. Seveda bo potrebno še veliko postoriti, da bo okolje bolj prijetno za bivanje, tudi zob časa je pustil sledi na mnogih objektih, zgrajenih v preteklosti. Prepričana sem, da bomo z združenimi močmi in enotnostjo lahko marsikaj uredili.

Ob 50. obletnici vas iskreno vabim na slovesnost, ki bo 30.5.2015 ob 15 uri v Padežu. Praznovanje bomo pričeli s pohodom, ki bo že 10., s pričetkom ob 13. uri z Ruperč Vrha.

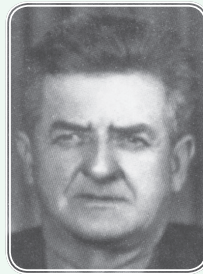
Ob tej priložnosti se zahvaljujem za dolgoletno požrtvovalno delo vsem krajanom, ki so kakorkoli prispevali k razvoju naše krajevne skupnosti.

Člani Sveta KS Birčna vas vsem krajanom in krajanke KS Birčna vas ob prazniku iskreno čestitamo. **Majda Meštrič**

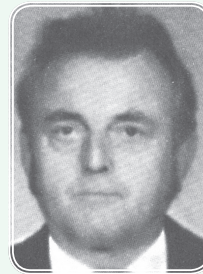

Predsednik OZ VVS dolenjska Jože Ribič je podelil visoko republiško priznanje veteranu gospodu Alojzu Muhiču za vse dosedanje delo in pomoč veteranom dolenjske ob zaključku njegovega županovanja.

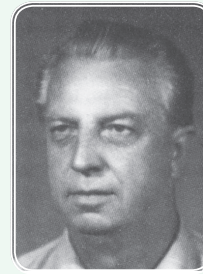
Vsi naši predsedniki • Vsi naši predsedniki • Vsi naši predse

Janez Hrovatič st.

Marjan Sever

Alojz Boltar

Marjan Ilar st.

Sprehod skozi 50-letno delo

Krajevne skupnosti Birčna vas

Krajevna skupnost Birčna vas je bila ustanovljena 28. maja 1965. leta. V takratni skupni domovini Jugoslaviji so v tistem obdobju potekale številne reforme, med drugim tudi lokalne samouprave, ukinjale so se občine,

ukinjali so se okraji, spremembe po socialističnem vzoru organizacije so bile prisotne na vsakem koraku. In tako so se lokalni ljudski odbori (LO) spremenili v krajevne skupnosti KS. Aktivisti LO so bili prvi kandidati za funkcionarje in člane svetov KS. In tako je bil za prvega predsednika KS Birčna vas izvoljen Janez Hrovatič st., člani pa so bili izvoljeni po zastopanosti in velikosti posameznih vasi. Tako so Birčno vas zastopali trije člani sveta KS, in sicer Alojz Boltar, Štefan Pečaver in Jože Počrvina, Petane so imele

enega zastopnika, in sicer Franca Zagorca, Jože Škedelj st. je zastopal Gor. Mraševo, Franc Hutevc Rajnovšče, Franc Bartolj Dol. Lakovnice, Janez Šušteršič Gor. Lakovnice, Alojz Rožemberger in Franc Ilar pa Stransko vas. Za tajnika KS je bil na prvi seji izvoljen Jože Rataj.

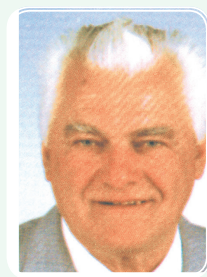
Takoj so se lotili priprave programa dela KS, predvsem so se opredeljevali okoli komunalne infrastrukture, prevoznosti cest in poti, elektrifikacije vasi idr. Že v tistem času pa je bilo vse premalo sredstev za vse potrebe, kar je botrovalo tudi o razmisleku pobiranja samoprispjevka. In v drugem letu delovanja 1966 je bil ta tudi uveden v višini 2 %. Značilnost leta 1966 je tudi v tem, da je bil s statutom povečano članstvo sveta KS iz osmih članov na petnajst, tako je prišlo do dodatnih volitev in v svet so bili izvoljeni še naslednji člani: Franc Plantan, Franc Bartolj in Janez Jakše iz Stranske vasi, Vinko Šmajdek iz Vel. Podljudna, Jože Može z Dol. Lakovnic, Martin Grandovec z Vrha pri Ljubnu, Alojz Hrovat iz Birčne vasi in Jože Hutevc z Gor. Lakovnic.

Programi dela so tako zaživi, zastopanost vseh vasi je bila pokrita in leta razvoja so se pričela. Ves čas pa je bil zaznamovan z nekaj grenkega okusa, kot je npr. neplačevanje samoprispjevka, mačehovskim odnosom občine Novo mesto idr.

Predvsem pa je bilo delo v teh prvih letih usmerjeno na elektrifikacijo vasi in popravilo vaških cest in poti.

Leto 1968 se je ponovno pričelo z reorganizacijo KS. Za predsednika je bil izvoljen Marjan Sever, svet KS pa se je zmanjšal na 11 članov. Pričele so se številne aktivnosti, in da bi bili še bolj uspešni, je delegacija KS v letu 1969 obiskala takratnega poslanca v skupščini SRS, dr. Franceta Hočeverja, ter ga seznanila o težavah in načrtih KS.

Leto 1969 je zaznamovano tudi s sklepom Občinske skupščine Novo mesto, natančno 22. 2. 1969, da Gor. Mraševo, Mali Podljuden in Vrh pri Ljubnu odcepijo od KS Birčna vas in te vasi priključijo KS Straža, ta sklep pa je bil pozneje preklican.

Drago Roženberger

Pavle Jenič

Marjan Ilar ml.

Alojzij Muhič

Brane Jenič

Darja Marjanović

Majda Meštrič

Zanimivo je tudi to, da so se v tem letu pričeli pogovori o asfaltiranju ceste Šmihel–Birčna vas. Prišlo pa je do ponovne spremembe vodenja KS in predsedniško funkcijo je ponovno prevzel Janez Hrovatič st.

Leto 1971 je bilo v celoti posvečeno asfaltiranju ceste Šmihel–Birčna vas, prvokrat pa se je v pisnih virih omenjalo tudi nadaljevanje del do Uršnih sel.

Z razvojem vasi in zaselkov pa so se začele pojavljati tudi težave. Številna gospodinjstva so si že uredila vodovodne inštalacije v stanovanjskih hišah, za kar so potrebovali hidrofor, temu so sledili pralni stroji, na kmetijah so se pojavljali električni stroji in priključki, moč električne napetosti pa je padala, kar je pogojevalo postavitve novih transformatorskih postaj. Značilnost teh let je tudi v tem, da je bil uveden občinski samoprisepek v višini 1 %, ki je bil namenjen za izgradnjo zdravstvenega doma, bolnišnice, šol in vrtcev. Občinski program samoprisepeka je bil v celoti izpeljan.

Leta 1972 in 1973 pa so se izvajala še naslednja dela: rekonstrukcija mostu Vejar, obnova električnega omrežja in postavitve novih transformatorskih postaj Petane, Mali Podljuben in Gor. Mraševo, makedamska ureditev ceste Lakovnice–Jurna vas, širitev ceste na Ljubnu, ureditev makedamske ceste Cerovec, najpomembnejši projekt pa je bil izgradnja prizidka pri OŠ Birčna vas.

Leto 1973 je bilo zaznamovano s ponovnimi volitvami in za predsednika je bil izvoljen Alojz Boltar iz Birčne vasi. Prvikrat pa je bil na svetu KS sprejet program razvoja KS Birčna vas za obdobje 1974–1980.

Prizidek pri OŠ je bil zaključen in slavnostno predan namenu 23. 11. 1975. Največ zaslug za izvedbo gre prav gotovo pripisati mladim iz Birčne vasi in takratnemu predsedniku ZSMS Janezu Golobu ter Francu Plantanu iz Vel. Podljubna, ki je vodil strokovni del gradnje.

Da smo bili dokaj napredni in ekološko osveščeni, govori tudi dejstvo, da smo uredili deponijo odpadkov in krajanom zagotovili urejeno smetišče na neplodnih, zapuščenih tleh peskokopa.

Konec leta 1978 pa so bile ponovno izvedene lokalne volitve, na katerih je bil za predsednika KS Birčna vas izvoljen Marjan Ilar z Vrha pri Ljubnu. Tajništvo KS pa je prevzel Alojz Muhič od dolgoletnega zaslužnega tajnika Jožeta Rataja.

Predsednik Marjan Ilar je že na prvi seji podal vizijo nadaljnjega razvoja krajevne skupnosti in se zavzel predvsem za naslednje projekte: asfaltiranje ceste Ruperč vrh–Tunel, asfaltiranje ceste Potok–Vrh pri Ljubnu–Mali Podljuben. Med mandatom pa so bile asfaltirane skorajda vse glavne ceste v vseh naseljih.

Mandat pa hitro mine in v jeseni 1982 je funkcijo predsednika KS prevzel Drago Roženberger. Njegov mandat je bil zaznamovan s cestno povezavo Rajnovšče–Rakovnik, z urejanjem vaških ulic in vaških središč, urejanjem vodotokov, nadaljevanjem urejanja elektrifikacije ter s pripravo na izgradnjo telefonskega omrežja. To obdobje zaznamuje tudi zamenjava tajnika, saj je tega leta s tajniški delom pričela Zalka Rkman.

Na volitvah leta 1986 je bil za predsednika KS izvoljen Alojz Muhič. Vizija predsednika je bila samo ena, kot je velikokrat poudaril: »Prišli smo do stanja, da se izkopljemo iz nerazvitosti.« V tistem obdobju smo si res zastavili velike cilje, kot so telefonsko omrežje, vodovod, ureditev cest, vaških poti in središč, pokopališče, mrliška vežica, gasilski domovi, športni objekti itd. vse do leta 1995, ko je žezlo predsednika prevzel Pavle Jenič z Rakovnika. Tudi novi predsednik se je moral spopasti s številnimi komunalno nedograjenimi objekti, poleg tega pa se je pričela že obnova cest in cestnih priključkov, kajti čas in zima sta poškodovala številna cestišča.

Poudariti je potrebno tudi to, da se je v tem obdobju pričel organiziran odvoz odpadkov. Po dveh letih predsednikovanja v novih političnih razmerah so bile ponovno izpeljane volitve, na katerih je bil za predsednika izvoljen Marjan Ilar ml. z Vrha pri Ljubnu.

Tudi novi predsednik je s sloganom »Naš trud, naš čas in naša volja – to so naši aduti« zagnano pričel z delom. Rezultati dela so bili vidni na vsakem koraku. Vodovodna omrežja Vrh, popravilo cest, vodovod Lakovnice, parkirni prostori pri pokopališču itn. Vse to in še več ste lahko prebrali v našem priljubljenem krajevnem časopisu »ŠUM SEKVOJ«, ki izhaja od leta 1987.

Z zaključkom mandata pa se je življenje v KS Birčna vas nadaljevalo in na volitvah 2002 je funkcijo ponovno prevzel Alojz Muhič. Svet KS je v tistem času štel 13 članov. Zaradi obširnega dela pa so bile poleg Sveta KS imenovane naslednje komisije: Komisija za prireditve, Komisija za romska vprašanja, Socialno-zdravstvena komisija in nadzorni odbor. Ob tem lahko izrečem veliko pohvalo vsem članom komisij, ki so svoje delo odgovorno in kvalitetno opravili. Tudi v tem obdobju sta bila glavna skrb in delo na področju komunalne infrastrukture, rezultat tega pa je bila izgradnja vodovoda in vodohrana v Vel. Podljubnu.

Leta bliskovito letijo naprej in že je tu leto 2006. Ponovne volitve, izvoljen je bil nov svet KS in predsedniško žezlo je prevzel Branko Jenič. Tudi novi predsednik se je spopadel z nadaljnjimi razvojnimi koraki. To obdobje je bilo zaznamovano s prvo javno razsvetljavo v Stranski vasi. Kar v nekaj vaseh so bili položeni novi metri asfaltnih cest in ulic. To pa je bilo tudi obdobje globalnega načrtovanja za izgradnjo kanalizacije v Birčni vasi in Stranski vasi.

Štiriletni mandat je hitro minil in leto 2010 je pogojevalo nove volitve, ki je tudi v KS Birčna vas prineslo novo vodstvo. To pot je predsedniško funkcijo prevzela ga. Darja Marjanović. Tudi to pot so se svetniki skupno s predsednico spopadli s številnimi tegobami, predvsem pa je bilo v celotnem mandatu kar nekaj aktivnosti za izboljšanje obstoječega stanja. Birčno vas in Stransko vas je zajela izgradnja kanalizacijskega sistema, ki je povzročila in še vedno povzroča številne nevšečnosti krajanom. Upamo, da bo novo vodstvo KS Birčna vas uspešno nadaljevalo delo prejšnjega mandata in zadeve zadovoljivo rešilo v korist naših občanov. Garancija je tudi v tem, da od zadnjih volitev naprej Svet KS Birčna vas vodi predsednica, ga. Majda Meštrič, ki je v preteklem mandatu opravljala funkcijo podpredsednice.

Spoštovane krajanke in krajani. To je le bežen pregled dogodkov skozi 50-letno obdobje. Če bi želel natančneje prikazati vsa dejanja, dela in dogodke, ki so se zgodili v teh petih desetletjih, bi bila vsebina zelo zanimiva in obsežna, toda mislim, da je za spomin tudi tega dovolj.

Ob zaključku se želim le zahvaliti vsem akterjem za uspešno delo skozi 50 let. Tako vsem predsednikom, članom Sveta KS, članom komisij, pisarniškim delavcem, ki so skrbno vodili zapise in administracijo. Zahvala velja tudi vsem političnim organizacijam, ki delujejo na našem področju, vsem društvom in posameznikom, ki so kakorkoli prispevali k razvoju naših vasi in zaselkov. Velik delež pri tem pa je odigral uredniški odbor našega poročevalca ŠUMA SEKVOJ, ki nas je vsakoletno seznanjal z dogodki iz naših vasi.

Na koncu vsem krajanom ob 50-letnici delovanja KS Birčna vas iskreno čestitam, v prepričanju, da se bomo še naprej razvijali in urejali prijazno bivalno okolje.

Alojz Muhič

Predstavitev dela Sveta KS

Tokrat pišem v vlogi predsednice Sveta KS Birčna vas. To zadolžitev sem prevzela 18. 11. 2014. Zahvaljujem se za zaupanje. Skupaj s člani

svéta si bomo prizadevali za dosego čim več zastavljenih ciljev in delali v dobro vseh, ki živimo na tako lepem koncu Slovenije.

Poglejmo osnovne cilje, ki smo si jih zastavili.

- Obveščanje krajanov o delovanju svéta ter sodelovanju s krajanji in društvi v Krajevni skupnosti Birčna vas. V ta namen smo vsa gospodinjstva pisno obvestili o članih svéta, uradnih urah v pisarni KS in delovanju spletne strani na portalu Mestne občine Novo mesto. Želimo, da bo naše delovanje usklajeno in pregledno, zato bo vsaka konstruktivna pripomba dobrodošla.
- Izvedba slovesnosti ob materinskem dnevu in dnevu žena.
- Praznovanje 50 let KS.

Urejanje prostora

- Izvedba projekta rekonstrukcije ceste, izdelava pločnika in razsvetljave na relaciji Birčna vas–Ruperč Vrh. Za ta projekt je že izdelana tehnična dokumentacija, vendar do sedaj do realizacije ni prišlo. Ker je bilo za to porabljenega že kar nekaj denarja – med drugim je bil del sredstev iz samopriskupka (v letih 2005 do 2009) predviden za izvedbo javne razsvetljave –, smo se odločili, da bo realizacija tega projekta ena od prioritarnih nalog v prihodnosti. Izvedba projekta je nujna – hoja po cesti je nevarna, po tej cesti hodijo otroci v šolo, starejši ljudje ... Omenjena cesta je državna cesta, zato je uresničitev projekta še težje izvesti, saj tu sodelujeta država in občina. Ob tem velja še omeniti, da se morajo vsa dela obvezno izvajati v skladu z omenjenim projektom, ki obsega tudi pas ob cesti, to pomeni tudi avtobusna postajališča in ostalo ob tej cesti.
- Urejanje vaških središč – ureditev ekoloških otokov, javnih površin s sodelovanjem krajanov in delnim financiranjem iz sredstev KS Birčna vas.
- Birčna vas – ureditev ekološkega otoka pri železniški postaji, kjer je tudi obračališče šolskega avtobusa.
- Namestitev manjkajočih podstavkov pri zabojnikih za smeti.
- Postavitev nadstreškov za avtobusna postajališča po vaseh, kjer vozijo avtobusi – tudi tu so večinoma uporabniki šoloobvezni otroci ter starejši ljudje.
- Ureditev varnega križanja železniške proge Novo mesto–Črnomelj na koncu Birčne vasi, na Križiščih. Na tem križišču je bilo že veliko nesreč.
- Preplastitev nekaterih dotrajanih delov cest (k. o. 1491 – Stranska vas, parcela 1781/4) v pribl. izmeri 200 m² – podan je bil že predlog leta 2013.
- Namestitev otroških igral na Lakovnicah, Velikem Podljubnu, v Stranski vasi pri gasilskem domu.
- Vodovodni priključek Rajnovšče – vodja projekta Komunala Novo mesto – KS sodeluje pri kontaktih s krajanji. Potrebna geodetska

odmera ceste v dolžini cca 400 m – cesta poteka po privatnih parcelah in je kategorizirana kot občinska.

- Sanacija ceste Jama–Rakovnik–Rajnovšče: preplastitev celotnega cestišča na vsej trasi ter namestitev oznak in ogledal sta bili predvideni že v preteklosti.

Zastavljeni projekti so največ odvisni od finančnih sredstev, za katera pa vemo, da jih je zelo malo.

V začetku letošnjega leta smo zasledili program za razvoj podeželja, ki ga delno financira Evropska skupnost za programsko obdobje 2014–2020. Aktivnosti v zvezi s tem projektom vodi lokalna akcijska skupina (LAS) za območje Dolenjske in Bele krajine, ki deluje v okviru Razvojnega centra v Novem mestu. Predvideli smo, da bi poskušali v ta projekt vključiti urejanje pohodnih poti ter vodnih izvirov. V to bi se lahko vključili šola, starejši krajanji, društva. Za pomoč o pristopu k projektu in samo izvedbo bodo potekala izobraževanja, ki jih bo organizirala LAS.

Realizacija zastavljenih nalog

- Marca smo se sestali z društvi in organizacijami v naši KS. Dogovorili smo se za sodelovanje.
- Letos naša krajevna skupnost praznuje 50 let od ustanovitve. Ob tej priložnosti bomo izvedli slovesnost v Padežu skupaj s tradicionalnim 10. pohodom po KS, ki bo letos potekal od Ruperč Vrha do Padeža.
- Z MO Novo mesto potekajo dogovori glede ureditve ekološkega otoka in avtobusnega obračališča pri železniški postaji v Birčni vasi. Ta del je zajet v projektu rekonstrukcije ceste, zato se bo izvedel v skladu s tem.
- V Birčni vasi in Stranski vasi poteka priključevanje na kanalizacijsko omrežje, to je projekt, ki ga vodijo pristojne službe Mestne občine Novo mesto in Komunala Novo mesto. Ob tem so se pojavile težave glede določene višine komunalnega prispevka in nekvalitetne izgradnje omrežja. Krajanji so se organizirali v civilno iniciativo (v nad. CI). Svet KS sodeluje s CI. Aktivno smo se vključili v sodelovanje z Mestno občino Novo mesto, organizirali smo zbor krajanov, kontaktirali s pristojnimi za urejanje težav. Skušali smo zadeve reševati konstruktivno na miren način. Občinski svet je na našo pobudo po skrajšanem postopku sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o podlagah in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje MO Novo mesto. Ta sprememba je odpravila do sedaj veljaven najmanjši znesek komunalnega prispevka 1500 €; za gospodinjstva, ki imajo dohodek na družinskega člana manjši od 500 €, pa je dana možnost plačila na več kot 10 obrokov. Podane so bile tudi pripombe na slabo izvedbo del kanalizacije in malomarnege odnosa izvajalcev del do okolja. Aktivno sodelujemo tudi pri ponovnem tehničnem pregledu trase in same izvedbe del. V zvezi s tem še potekajo aktivnosti s sodelovanjem MO Novo mesto kot investitorjem, Komunala Novo mesto, krajevno skupnostjo, civilno iniciativo.

Zavedamo se, da se bodo pojavljale ostale obveznosti in potrebna dela, ki pa jih bomo sproti reševali. Ob tem pričakujemo aktivno sodelovanje krajanov, saj vsi vemo, da je moč v slogi.

Birčna vas, april 2015

Zapisala: **Majda Meštrić**

Člani sveta KS

Vinko Pirc, Urška Hrovatič, Darja Marjanović,
Majda Meštrić, Marjan Ilar, Silva Šušteršič in
Mirko Ravbar.

Iniciativa za kanalizacijo

Velika večina krajanov KS Birčna vas ve, da so po končani leto in pol trajajoči izgradnji ter skoraj dveh letih popravljanja napak začela prihajati obvestila Komunale Novo mesto, da moramo svoje objekte priključiti na kanalizacijsko omrežje.

Takrat pa so nastale težave, zaradi katerih je bil 20. 12. 2014 ustanovljen iniciativni odbor, ki ga je sestavljalo pet članov. Na zboru krajanov je bila napisana pritožba, ki se je nanašala predvsem na višino komunalnega prispevka in roke plačila. Pritožba je bila dne 22. 12. 2014 vročena županu MONM, gospodu Macedoniju. Meni, naivnežu, se je zdel kar prijazen, saj je obljubil, da bodo zadevo preučili in nas obvestili. Obvestili smo tudi varuhinjo človekovih pravic ter se z njo sestali, ko je bila na obisku v Novem mestu. Vendar vse zaman, saj gospoda iz Ljubljane bolj zanimajo težave manjšine kot davkoplačevalske večine.

15. 1. 2015 pa smo člani odbora in predsednica KS doživeli prvo streznitev, saj smo bili povabljeni na sestanek k županu. Pričakala nas je skorajda vsa občinska elita in nam hitela dopovedovati, da so naše pritožbe brezpredmetne, saj so postopki priključevanja na kanalizacijo in plačilo komunalnega prispevka enaki za celo občino. Naše pojasnjevanje, da so to stroški, ki nekaterim pomenijo letoletni denarni dohodek, jih sploh ni ganilo. Ne glede na to, da smo do leta 2010 plačevali krajevni

samoprispevek in smo ga v samostojni Sloveniji zbrali cca. 1.000.000,00 EUR ter ga porabili za izboljšanje infrastrukture, se to pri odmeri komunalnega prispevka ne upošteva. Pogovor je bil popolnoma neuspešen, tako da smo ga po dobri uri in pol zaključili. Takrat pa smo doživeli pravi šok, saj je župan izjavil, da lahko zaradi njega pridemo vsi ležat pred rotovž, vendar bomo stroške vseeno plačali. Postavil me je na trdna tla in kar naenkrat se mi ni zdel več tako prijazen kot ob predaji pritožbe.

Ko se je odbor okrepil z novimi člani, pa smo začeli tudi mi preučevati sprejeto zakonodajo Republike Slovenije in občinske odloke, ki se nanašajo na naš problem. Problem nepoznavanja zakonodaje in odlokov s strani občinskih veljakov se je prvič pokazal dne 23. 2. 2015, ko je župan s svojo ekipo prišel na zbor občanov in na naša konkretna vprašanja ni bilo konkretnih odgovorov.

Tako smo jim dokazali, da minimalni komunalni prispevek v višini 1500 EUR ne obstaja in je protizakonit, zato ga je občinski svet na svoji 5. seji ukinil. Tisti krajan, ki so ga že plačali, si lahko svoje preplačilo izračunajo

iz svojih odločb, saj je v njih tudi pravilni izračun, ki ga odštejejo od vsote 1500 EUR. Naslednja težava so oddaljeni revizijski jaški od objektov, ki se morajo priključiti na kanalizacijo. V občinskem odloku piše, da morajo biti revizijski jaški, ki so del javne kanalizacije, na parceli, na kateri stoji objekt, ki se priklaplja. Vendar je tudi tukaj nastala težava, saj se mora oseba, ki je v glavnini odgovorna za izgradnjo kanalizacijskega omrežja v občini, še posvetovati s svojimi sodelavci o nastalem problemu. Žalostno pa je, da to delo opravlja že kar nekaj let, pa smo iz pogovora z njo ugotovili, da ne loči sekundarnih in primarnih vodov, javne in interne kanalizacije ... Zaradi takih in podobnih stvari ter tudi dejstva, da se nekateri krajanje že priklaplajo na kanalizacijo, kar je samo voda na občinski mlin, se pogovori tudi odvijajo tako počasi. **Iniciativni odbor zato poziva vse krajanje, ki nam niso dali svojih podpisov s figo v žepu, naj ne hitijo z oddajo vlog za izračun komunalnega prispevka, dokler se vse zadeve povezane s to kanalizacijo ne uredijo, saj je stvari za nazaj zelo težko urediti.**

Franc Zupančič

Kanalizacija v Birčni vasi in Stranski vasi je prav gotovo eden večjih in odmevnejših projektov krajevne skupnosti v zadnjih nekaj letih. Prebivalci imajo o projektu, ki jih je povezal v civilno iniciativo, različna – a večinoma negativna – mnenja, nekaj so jih delili z nami.

Janja – Ruperč vrh : »Mislim, da bi moral biti projekt najprej zaključen, iz tega pa bi morala potem izhajati cena priključka in ostalih stroškov, ne pa da se vse te stvari obračunavajo vnaprej.«

Peter – Stranska vas: Moje mnenje o »naši« kanalizaciji je zelo negativno. Da ne govorim o izvedbi projekta. Razočaran sem tudi nad tem, da določni ljudje, ki so bili v tem času informirani o samem postopku izpeljave kanalizacije in so bili ob enem tudi naši predstavniki v svetu KS, niso obveščali sokrajanov o možnostih, ki jih imamo. Gre za slabo izpeljan projekt, zdi se mi, da bomo plačali nekaj kar v končni fazi niti nebo funkcionalno.

Roman – Ruperč vrh: Danes ljudje denar težko zaslužimo. Če pogledam samo iz vidika Romov, ki so v večini socialni problem, se sprašujem kako bodo ljudje plačali tako visoke stroške priključnine, ob že tako visokih stroških vsakdanjega življenja. Ne le Romi, tudi »civilni«, bodo težko našli denar za to.

Ivan – Jame: Mislim, da bi bilo veliko ceneje, hitreje in učinkovitejše, če bi vsaka hiša dobila svojo čistilno napravo.

Marjan in Franc – Kot prvo bi bila potrebna celovita revizija izvedenih del. Že pred samo izvedbo projekta bi bilo potrebno obiskati vsako gospodinjstvo in se prepričati, da je delo pri hiši sploh možno izvesti, ne pa da se ljudje sedaj srečujemo z vsemi vrstami težav ob priključevanju na sistem. Kot drugo se je tukaj pokazalo tudi izkoriščanje iz strani sistema. Ker si se po zakonu in vseh izdanih občinskih odlokih dolžan priključiti na sistem, sedaj vsi prilagajajo svoje »piskerčke« in gledajo kakšen bo izplen. Da ne govorimo o samoprispevku krajanov, ki smo ga plačevali vsa leta nazaj. Čemu??

razvoja in delovanja PGD Stranska vas

Gasilsko društvo Stranska vas je ustanovilo nekaj zagnanih krajanov iz Stranske in Birčne vasi 27. 3. 1955 na prvem ustanovnem občnem zboru. Ustanovni člani so bili: Jože Rataj, Franc Plantan st., Alojz Roženberger, Milan Jenič, Dragica Jenič, Jože Hrovat, Janez Plantan, Peter Gregorič, Jože Brunner, Marija Moravec, Anica Novak, Cirilka Šurla, Janez Gašper, Marija Gregorič, Marjan Dragman

in še kdo, vendar mi ni uspelo pridobiti vseh imen. Ker pa samo gasilsko društvo brez opreme ne pomeni nič, so leta 1957 nabavili prvo motorno brizgalno Savica 300 l. Ta je danes obnovljena in stoji na častnem mestu v naši garaži. V tem letu se je začela tudi nabiralna akcija denarja in lesa, izdelava opeke v opekarni Prečna ter kopanje peska v Stopičah. Vse to za izgradnjo gasilskega doma,

Gradnja gasilskega doma

ki se je nadaljevala tudi v letu 1958. Leta 1963 so pridni krajan in gasilci spravili dom pod streho. Leta 1965, ko je bila 10. obletnica delovanja, je društvo dobilo svoj prvi prapor. Dve leti kasneje je bilo zgrajeno zajetje za požarno vodo. 1970. leta ob 15-letnici društva je bil gasilski dom predan svojemu namenu, leto zatem pa so nabavili motorno brizgalno Ziegler z večjim pretokom vode od prejšnje – 500 l ter električno sireno za alarmiranje. Leta 1975 je društvo praznovalo 20. obletnico delovanja in tudi kupilo prvi gasilski kombi IMV. Leta 1977 so bile zgrajene sanitarije na spodnji strani doma, leto kasneje pa je bil postavljen stolp. V letu 1980 se je pričela akcija za nabavo nove motorne brizgalne Rosenbauer – 800 l. Kupljena je bila v letu 1983. V tem letu je bil tudi zamenjan strop v dvorani, naslednje leto

Prevzem nove motorne brizgalne Savica.

pa je bila zamenjana tudi streha. V letu 1985 je društvo praznovalo 30 let obstoja. Leta 1987 je bila dvorana ponovno posodobljena, saj je dobila nov lesen strop. Leta 1988 je bila ustanovljena gasilska desetina v Birčni vasi. Leta 1993 so uredili toplozračno ogrevanje v domu, dve leti kasneje pa je bilo nabavljeno novo orodno vozilo Mazda 2200D s prikolico. V letu 2010 smo se odločili za nabavo novega vozila, in ker so bila garažna vrata premajhna za to novost, smo povečali odprtino in vstavili dvižna vrata. Iz povedanega je razvidno, da smo v društvu skrbeli tudi za sodobno tehnično opremljenost, ki smo jo v letu 2011 še nadgradili z nakupom gasilskega vozila GVV-1, opremljenega z orodjem in pripomočki, ki so nepogrešljivi pri gasilskih intervencijah. Vozilo nam danes dobro služi v operativne namene. V tem letu so bila na domu zamenjana tudi vrata in okna. Leta 2012 je bilo poskrbljeno za učinkovitejše ogrevanje z nakupom nove centralne peči, leto kasneje pa smo poskrbeli za prenovo WC-jev, ki so bili že v zelo slabem stanju. Leta 2014 smo poskrbeli še za asfaltiranje dvorišča pred gasilskim domom, ki omogoča parkiranje vozil ob prireditvah, služilo pa bo tudi za prostocasne aktivnosti. Tik pred obletnico v letošnjem letu smo na stavbi prenovili tudi fasado.

V tem času se je zamenjalo 5 predsednikov: Jože Rataj, Franc Plantan st., Drago Roženbergar, Franc Hrovatič ter sedaj Dejan Rkman. Poveljniki društva pa so bili: Milan Jenič, Ivan Šurla, Marjan Dragman, Franc Hrovatič, Branko Jenič in sedanji Uroš Rajar.

V celotnem času delovanja se je skrbelo za izobraževanje članstva za potrebe operativne in splošnih znanj vseh članov društva. Na račun tega imamo današnjo operativno enoto izobraženo in izpopolnjeno z različnimi znanji, ki so v sodobnem času potrebna zaradi napredka tehnologije. V današnjih dneh, ko je gasilstvo v porastu, pa se nam je pridružilo tudi večje število mladih gasilčkov, s katerimi se udeležujemo tekmovanj, delamo pa tudi na splošnem izobraževanju.

Naj pa vas na tem mestu obvestim, da bo 20. junija svečana prireditev ob praznovanju 60. obletnice obstoja našega društva, prav tako pa bo organizirana veselica z ansamblom Prva liga. Prisrčno vas vabim, da se je udeležite in se poveselitate z nami.

Dejan Rkman

Delo PGD Stranska vas v letu 2014

Preteklo leto smo v našem društvu začeli z občnim zborom, nadaljevali pa smo s tradicionalnim tekmovanjem v spajanju sesalnega voda, ki smo ga izvedli že petič. Razveseljivo je, da se tekmovanja udeležuje čedalje več ekip iz bližnje in daljne okolice. Lani je tekmovalo 37 ekip.

Ko smo zaključili s to zgodbo, smo delo nadaljevali v kuhinji poleg dvorane, ki smo jo toplotno izolirali. Nato smo se lotili priprave dvorišča za asfaltiranje, kar je bil

velik finančni in organizacijski zalogaj. Sedaj imamo veliko ravno površino pred domom, čaka nas pa še montaža igral nekje na zelenici ter montaža koša. Igrišče za košarko imamo že narisano. Lotili smo se tudi popravila in obnove motorne brizgalne iz orodjarne v Birčni vasi, da bo zopet operativna. Nabavili smo tudi nekaj najnujnejše opreme, ki je bila že obrabljena ali pa neuporabna. Sedaj nas čaka še obnova fasade, saj praznujemo okroglo obletnico.

Udeležili smo se tudi tekmovanja GZ Novo mesto s štirimi članskimi ekipami in osvojili 3., 7. in dve 10. mesti, imeli smo tudi dve pionirski ekipi. Jeseni smo peljali ekipo mladink in ekipo pripravnic na tekmovanje v orientaciji, kjer so osvojile 7. in 3. mesto. Poleg tega smo se udeležili tudi več meddruštvenih tekmovanj in regijskega tekmovanja v SSV s tremi ekipami. Tudi s teh tekmovanj smo prinesli kar nekaj pokalov in lepih rezultatov.

Lani smo imeli tudi deset intervencij, ki so bile različnih težavnosti. Bili smo pri požaru kozolca in čebelnjaka, pri nekaj travniških požarih, intervenirali smo zaradi žledoloma ter v akcijah v času poplav. Izvozni čas naše operativne enote je bil v povprečju 5,5 minute, kar je za prostovoljno društvo kar zavidljiv čas.

Med letom smo se prijavljali na razne tečaje specialnosti, ki so potrebne za kvalitetno in varno delo operativcev, ter s tem pridobili kar nekaj novih znanj. Sedaj imamo tehničnega reševalca, gasilca, ki zna ravnati v slučaju nesreče z nevarnimi snovmi, dva nova uporabnika dihalnega aparata, pa tudi mentorja mladine in dva informatika.

Letos naše društvo praznuje 60-letnico delovanja in čaka nas še

nekaj dela za pripravo prireditve – gasilske parade, ki se bo zaključila z veselico. Igrala bo skupina Prva liga, vse to pa se bo dogajalo 20. junija v večernih urah pred našim gasilskim domom. Krajanji in krajanke lepo povabljeni, da se prireditve udeležite.

Na koncu naj se zahvalim vsem prebivalcem v našem požarnem okolišju za prostovoljne prispevke, ki ste nam jih nakazali ob raznosu naših koledarjev. Za delovanje društva nam je dobrodošel vsak evro, ki ga pridobimo na tak ali drugačen način.

Varno in uspešno leto vam želimo gasilci PGD Stranska vas.
 NA POMOČ!

Dejan Rkman, predsednik PGD Stranska vas

Pgd Lakovnice

Spoštovani krajanji in cenjene krajanke!

Čestitamo!

Poleg krajevne skupnosti je na podeželju gasilska organizacija tista, ki združuje ljudi na različnih področjih in tako je gasilstvo tesno povezano z razvojem kraja, kjer deluje. Ob jubileju naše krajevne skupnosti zato izrekamo vsem našim sokrajanom, še posebej članom gasilskih društev, iskrene čestitke, z željo, da

vas v prihodnosti spremljajo sreča, uspešno delo in napredek ter pravično usklajevanje interesov. Naj duh skupnosti živi v teh krajih vsaj tako intenzivno še prihodnjih 50 let!

Tudi PGD Lakovnice se počasi spogleduje z 80-obljetnico ustanovitve, ki bo v letu 2017, in vsi člani, starejši toliko bolj kot mlajši, se zavedamo, da bo marsikaj propadlo, marsikaj zastarelo, veliko bomo pridobili novega, sodobnega. Čas medtem mineva, menjajo se boljši in na žalost manj dobri časi, v katerih so naše možnosti omejene. Vsekakor je pomembno, da se ob takšnih priložnostih za trenutek ustavimo, se ozremo nazaj in nato usmerimo naš pogled v prihodnost – k doseganju novih uspehov, katerih cilj je izboljšanje našega bivalnega okolja in povezovanje krajanov v skupnost, ki ostaja občutljiva za vsakega posameznika. K temu cilju stremimo vsi, zato člani PGD Lakovnice tudi v minulem letu nismo počivali.

Uspeli smo uresničiti kar nekaj zadanih ciljev, ki se tičejo urejanja gasilskega doma. Nabavili smo luči, tako imamo nove stropne luči in dvorani in v orodjarni, na stopnišču in v kuhinji.

V orodjarni smo po tleh položili epoksi, stene so prebeljene v novih barvah, dobili pa smo novo omaro za delovne obleke. S stiroporom smo obložili garažna vrata, dvojje novih vrat

smo vstavili na stopnišče, kjer smo v lanskem letu dokončali tudi tlake.

Poleg vzdrževanja smo nabavili tudi nekaj nove opreme. Za naši tekmovalni ekipi članov in članic A, ki so se udeležili državnega tekmovanja, smo nabavili 10 novih delovnih oblek tipa A in 10 delovnih oblek tipa B za tekmovalne ekipe.

V letu 2014 smo intervenirali pri 4 dogodkih, in sicer 1. januarja na Velikem Orehku s šestimi gasilci, sodelovali smo pri sanaciji posledic žledoloma v občini Postojna. Društvo je bilo aktivirano v času septembrskih poplav, in sicer 1. septembra so pri polnjenju protipoplavnih vreč sodelovali 4 člani, 14. septembra pa 6 članov našega društva. V sklopu meseca požarne varnosti smo se udeležili praktične vaje sektorja v Stopičah in vaje v Padežu, naši gasilci so sodelovali tudi na vaji OGP Novo mesto na Sevnem.

Na Florjanovo nedeljo so se člani društva skupaj s člani sosednjih društev udeležili tradicionalnega žeganja na Cerovcu.

V lanskem letu smo organizirali 2. tekmovanje za pokal PGD Lakovnice, ki je potekalo v kategoriji članov in članic. Udeležilo se ga je 8 ekip članov in 4 ekipe članic, zmagi v obeh kategorijah pa sta pripadli domačima ekipama. Po zaključku tekmovanja je sledila tudi uspešno izpeljana veselica.

Tudi letos smo zelo ponosni na naše tekmovalne ekipe, najbolj uspešni so bili seveda naši člani A in tudi članice A. Oboji so se uspeli uvrstiti na državno tekmovanje za memorial Matevža Haceta, ki je bilo 24. maja v Ormožu. Obe ekipi sta se odlično odrezali, člani A so dosegli 14. mesto izmed 34 ekip, članice A pa 10. mesto med 34 ekipami. Še enkrat čestitke vsem za ta uspeh. Ob tej priložnosti smo organizirali avtobusni prevoz na tekmovanje. Poleg tekmovalcev so se nam pridružili tudi ostali člani društva, ki so zanje navijali na tribuni ter si poleg tega privoščili tudi zanimiv izlet po okolici, ki je bil organiziran v sklopu tekmovanja s strani GZ Ormož. Od vseh uspehov tekmovalnih ekip v lanskem letu naj omenim, da sta ekipi članov A in članic A z dobro izpeljano taktično mokro vajo zmagali tudi na avtorallyju GZNM.

Čeprav smo zelo majhno društvo, smo bili v preteklem letu aktivni na vseh področjih našega dela. Zahvaljujem se vsem, ki skrbite, da delo

Janja Ovniček je 1. maja na Lakovnicah pri gasilskem domu organizirala budnico Godbe Novo mesto. V godbi sodeluje tudi naša mlada krajanka Patricia Ovniček.

v društvu ne zastane, ker se vsi dobro zavedamo, da brez zagnanih članov društvo ne bi delovalo tako uspešno. Zahvaljujem se vsem operativnim članom, ki so ob vsakem času pripravljeni posredovati in pomagati pomoči potrebnim.

Tanja Šušteršič, tajnica PGD Lakovnice

Mladi so se zbrali, da bi postavili mlaj ženinu Mihu Primcu. Visok je bil 39,28 metrov. Za postavitev je bil odgovoren Matjaž Hutevec.

Žegnjanje na Cerovcu

Pri cerkvi Svetega Florjana. Prisotni so bili gasilci iz Pgd Lakovnice, Podgrad - Mehovo, Mali Podljuben, Šmihel ter Mestna godba Novo mesto, župnik Igor Stepan.

Janja Ovniček

PGD Mali Podljuben

V tekmovalnem in delovnem vzdušju

Člani PGD Mali Podljuben smo leto 2015 pričeli z občnim zborom članov.

Takoj smo začeli s pripravami na gasilska tekmovanja in sestavili **pet tekmovalnih** desetini: mešano desetino pionirjev, mladink, mladincev, članov A ter desetino članov B. Desetine so se udeležile tekmovanj na nivoju GZ, sektorja Stopiče ter društvenih tekmovanj. **Pohvalimo** se lahko z naslednjimi rezultati:

- Na občinskem pionirsko-mladinskem tekmovanju 2014 je ekipa pionirjev dosegla 25. mesto, mladinke 6., mladinci pa 14. mesto.
- 6. septembra smo na tekmovanju dolenske regije na Dvoru z dvema ekipama pionirjev dosegli 5. in 17. mesto, z ekipo pionirk 6. mesto, mladinci so bili 18., mladinke pa so se uvrstile na 2. mesto in se tako drugo leto zapored uvrstile na državno tekmovanje, kjer so nato zasedle odlično 7. mesto.
- Na tekmovanju v kvizu za mladinke in mladince je ekipa mladink zasedla 1. mesto in se pri tem uvrstila na državno tekmovanje, kjer so zasedle 17. mesto.
- 31. maja 2014 smo **organizirali tekmovanje za pokal PGD Mali Podljuben** v kategoriji članov in članic. Tekmovanja se je udeležilo 11 ekip članov in 9 ekip članic. Na tekmovanju je v kategoriji članov B domača **ekipa članov B zasedla 1. mesto**, v kategoriji članov A pa so domači **člani A zasedli 3. mesto**.
- 8. junija je bil tradicionalni avtorelly, **člani A** so osvojili **5. mesto**, **člani B** pa **2. mesto**.
- Ekipi **članov A in B** sta se udeležili tekmovanj na območju Dolenjske in Bele krajine ter dosegli odlične rezultate.

Ker se gasilci radi družimo in med seboj pomagamo, smo se ude-

ležili praznovanja ob 100-letnici PDG Stopiče ter bili navzoči ob prevzemu novega vozila v Stopičah, **veterani** pa so se udeležili srečanja v Brusnicah, kjer je potekalo tekmovanje v raznih veščinah, na katerem so se odlično uvrstili. Udeležili smo se sektorske vaje v reševanju ljudi in premoženja v Stopičah. Na področju preventivne dejavnosti smo opravili **pregled gospodinjstkih in društvenih gasilnih aparatov**.

V letu 2014 smo bili na **štirih** intervencijah. Sodelovali smo pri gašenju kozolca v Velikem Orehku, dvakrat pri polnjenju protipoplavnih vreč v Novem mestu ter pri prenosu obolele osebe iz gozda na Petanah.

Med letom so se člani udeležili tudi raznih usposabljanj s področja gasilstva in jih uspešno opravili.

Zamenjali smo nekaj izrabljene in na gasilskih vajah poškodovane opreme. V začetku letošnjega leta smo na novo oblekli našo desetino članov A z novimi delovnimi oblekami. V jeseni 2014 smo s pomočjo Krajevne skupnosti Birčna vas in veliko pomočjo naših članov ter ostalih donatorjev in pomočnikov razširili parkirišče za gasilskim domom in vse na novo asfaltirali pred in za gasilskim domom. V letošnjem letu bomo skušali **zamenjati strešno kritino**, kar nam predstavlja veliko finančno **težavo**. Pri **pridobivanju finančnih sredstev** se bomo obrnili tudi na vas, **spoštovani krajan**, ki nas do sedaj še nikoli niste pustili na cedilu. **Brez vaše pomoči ne bi bilo gasilskega doma in društva**, v katerem je vedno več **članic in članov ter vaših otrok** – pionirjev in mladincev, ki se udeležujejo gasilskih tekmovanj, se družijo in tako spoznavajo gasilstvo.

Naj leto 2015 mine varno in brez požarov!

Na pomoč!

Marko Staniša,
predsednik PGD Mali Podljuben

Združenje borcev za vrednote NOB Novo mesto, Krajevna organizacija Birčna vas

Še vedno smo tu

70 let konca II. svetovne vojne

Letos mineva že 70 let od konca II. svetovne vojne. Morala se je končati ta največja tragedija in morija človeštva. Zabloda o superiornosti ene ali nekaj nacij si je za več let prilastila tuja ozemlja in pahnila v pogubo nešteto nedolžnih ljudi in ljudstev, povzročila ogromno škode in gorja. Niso nas uspeli podjarmiti niti počistiti. Še vedno smo tu. Tudi lasten (nemški, italijanski in japonski) narod je močno prizadejala in zdesetkala. Nasprotja iz vojnega časa so se z leti zblížala in pomirila. Spomin na grozote pa je ostal kot opomin naslednjim generacijam. Naj se ne ponovi! Dan zmage nad nacizmom in fašizmom si je združena Evropa izbrala za svoj dan. V svojo zastavo je vtakala toliko zvezdic, kot je članic, za himno pa je izbrala Odo radosti. Torej nam sporoča: »ŽIVELI NARODI EVROPE«.

V moji domovini pa nas še vedno delijo na te

in one. Pa se mi zdi, da sem dober z vsemi, ki jih poznam in ni mi do delitve. Vodim krajevno organizacijo ZB za vrednote NOB iz spoštovanja do svojih partizanskih prednikov in njihovih dosežkov pri osvoboditvi Slovenije, v povojni obnovi in izgradnji človeku prijazne družbe. Pridobitve in vrednote NOB so udejanjali v delovnem in bivalnem okolju. Moja generacija je bila priča stalnega

Poškodba kamnitega elementa stolpa spomenika NOB na Ruperč Vrhu

napredka. Tudi sedaj se nam dogaja napredek, vendar ne vsem. Premnogo je tistih, ki so v pomanjkanju, potrošništvo pa nas vse še bolj izžema. Namesto biti je vrednota postalo imeti! Pohlep prednjači pred skromnostjo.

Stanje me spominja na življenjsko zgodbo mojega očeta, na babico, vdovo z osmimi mladoletnimi otroki, brez virov za preživljanje. Z dnino in oddajanjem otrok za hlapce in dekle so se preživeli. Niti najmanjših možnosti v kraljevini Jugoslaviji niso imeli, da bi prišli do lastnega kapitala. Pet jih je šlo v borbo za boljši jutri in zmage so se veselili kot majhni otroci zelene igrače. Takšno zgodbo bi lahko slišali v vsaki starejši hiši po naših vaseh. Tako, kot so se borci prizadevali izboriti boljši jutri, se v ZB za vrednote NOB zavzemamo za pravičnejšo porazdelitev bogastva in omejevanje ravnanj, ki ljudi vodijo v revščino na račun bogatenja nekaterih.

Nad Dražgošami v začetku januarja 2014.

Iz naše lanske dejavnosti

S skupnimi močmi smo izvedli veliko večino načrtovanih aktivnosti v smernicah in programu dela za leto 2014.

Skrb za vojno grobišče in spominska obeležja NOB so člani opravljali vestno. Stanje grobišč in spominskih obeležij je v redu, saj so bila v preteklosti izvedena potrebna dela za njihovo vzdrževanje. Steber spomenika NOB na Ruperč Vrhu je začel pokati in poškodbo smo sporočili zadolženemu na območnem združenju v NM. Spominsko znamenje Partizanski prehod 1941–1945 pod Starim Ljubnom je še vedno brez plošče in zvezde.

Bili smo na prireditvah po Sloveniji, s katerimi se obuja in ohranja spomin na pomembne dogodke iz NOB. Člani so se udeleževali zlasti:

V repnici na Bizeljskem.

Pred Brozovo hišo v Kumrovcu.

Harmonika je zvalila pesem.

Venec za Bruna Grgoleta.

- pohoda v **Dražgoše**,
- slovesnosti ob dnevu upora v Novem mestu,
- prvomajskih srečanj na **Javorovici** ter drugih krajih in spominskih slovesnostih.

Podatkov o udeležbi na teh prireditvah ne vodimo, saj se prireditev udeležujejo posamezniki po svoji odločitvi in v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so ZSČ, ZVVS ali SEVER.

Enodnevno strokovno ekskurzijo po robovih slovenstva smo organizirali in izvedli, in sicer smo šli na Bizeljsko in v hrvaško Zagorje s Kumrovcem v soboto, 28. junija 2014. Bilo je poučno, sproščujoče in družabno.

Tradicionalni obisk borcev italijanske brigade Fontanot, njihovih svojcev in domoljubov je bil prvo nedeljo v oktobru pri spomeniku na Ruperč Vrhu in v Jurni vasi.

Spominsko slovesnost ob dnevu spomina na mrtve tradicionalno organiziramo in izvedemo pred dnevom spomina na mrtve v spomin-

Tradicionalni pohod v spominski park na Ruperč Vrhu.

Ohranjamo število nastopajočih in obiskovalcev spominke slovesnosti.

Otroci so pritegnili vso pozornost.

skem parku NOB na Ruperč Vrhu. O žalni slovesnosti smo razobesili plakate po vsej KS po vaseh, otroci pa so vabila raznesli po hišah v naši KS. Uredili in okrasili smo okolico osrednjega spomenika v KS. Izvedli smo kratek kulturni program z dvema govoroma. Ohranili smo število obiskovalcev te prireditve, še posebej je bilo lepo videti veliko mladih.

Aktivnosti na socialno-zdravstvenem področju potekajo tako, da člani skrbijo za ostarele člane, še posebej svojce, kot je to v dolgoletni praksi. Zveza borcev razume stiske članov z nizkimi prihodki, zato je že več let veljaven sklep, da člani, ki imajo manj kot 400 EUR prihodka na mesec, lahko plačajo le simbolični 1 EUR članarine.

Ob dnevu žena nismo pozabili obdariti naših dveh bork. Pred božično-novoletnimi prazniki smo našo še živečo borko skromno obdarili.

Naša KO je območnemu združenju sporočila predpisane podatke o članstvu in plačani članarini za leto 2014, vzdrževali smo kartoteko članov in uskladili podatke z evidenco na območni organizaciji. Denarna sredstva hranimo na skupnem računu ZB, skladno s predpisi. V preteklem letu smo s sredstvi članarine in prejetimi sredstvi sveta KS Birčna vas ter donacijo MO (pevci na komemoraciji) opravili večino načrtovanih nalog in nekaj sredstev prihranili za slabe čase.

Aktivnosti praporščaka so bile vezane zlasti na zbor in prireditev v naši KS pri spomeniku na Ruperč Vrhu.

V naših vrstah je 19 žensk in 41 moških, skupno nas je 60 krajanov. Povprečna starost našega članstva je 62 let. Status borke ima le Kristina Škufca. V naših vrstah je več veteranov osamosvojitvene vojne za Slovenijo 1991. Žal sta nas v preteklem letu zapustili naši dolgoletni

Predsednik Jože Florjančič je Alojzu Muhiču izročil Zahvalno listino Območnega združenja ZB za vrednote NOB Novo mesto

članici Antonija Pečaver in njena sestra Marija Petric, borka NOB. Naj počivata v miru. V organizaciji so med člani kar tri generacije. Lani smo sprejeli pet novih članov in članic, letos pa enega. Statut naše organizacije pomlajevanje dopušča, kar omogoča, da organizacija živi naprej. Ustanavlja se celo mladinska sekcija. Novi člani so predvsem zagovorniki vrednot NOB 1941–1945. Več članov je naročnikov revije SVOBODNA MISEL, ki ponuja vsem članom ustrezne informacije o delu naše organizacije. Promocijske aktivnosti naše KO smo izvajali tudi v glasilu KS Birčna vas s članki o naši dejavnosti in več slikami.

V krajevnem okolju so bila naša prizadevanja in aktivnosti vseskozi prisotna, podprta in ugodno sprejeta pri krajanah, v vodstvu naše KS in v vodstvu ZB NOB Novo mesto. Območna organizacija je našemu članu Alojzu Muhiču podelila zahvalno listino za dolgoletno podporo organizaciji v času njegovega županovanja MO NM.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki ste sodelovali pri izvedbi ali se udeleževali naših aktivnosti. Hvala vam.

Predsednik
KO ZB NOB Birčna vas
Bogdan MALI l.r.

VRTNARIJA ZUPANČIČ

Birčna vas 17a, 8000 Novo mesto

Telefon 07/30 79 522

Rdeči križ nekoč in danes

Zdi se, da le malo ljudi ve, kako zelo pomembna je vloga Rdečega križa, ki si ga je leta 1859 zamislil Švicar Henry Dunant. Seme RK je vzklilo leta 1863 na Mednarodni konferenci v Ženevi. Zasejale so ga članice „ženskega društva za pomoč ranjenim in bolnim vojakom, vdovam in otrokom“. Naloge novoustanovljenega Rdečega križa so bile povezana z naslednjimi področji: brezplačne kuhinje, bolnišnice, zbiranje oblačil, obutve ter priprave za nudenje prve pomoči v vojni. Leta 1918 je bil Rdeči križ preimenovan v slovenski Rdeči križ in pod tem imenom deluje še danes.

Ob razpadu Jugoslavije 1941 so bila razpuščena tudi društva takratnega RK. Istega leta Italijani ustanovijo RK Ljubljanske pokrajine. Po kapitulaciji Italije pade slovenski RK pod nemško okupacijo. 18. 6. 1944 je bil v Gradacu v Beli krajini ustanovljen RKS.

V času druge svetovne vojne je RK odigral zelo pomembno vlogo, saj je pomagal beguncem, ranjencem in internirancem v obliki hrane in oblačil. Zelo pomembno nalogo pa je imel RK tudi na področju poizvedovalne službe. Po vojni se RKS organizira v RK Jugoslavije. Deluje do 8. 10. 1991, ko Slovenija razglasi svojo samostojnost in suverenost. Takrat RKS formalno izstopi iz RK Jugoslavije ter svoje delovanje in programe prilagaja trenutnim potrebam in razmeram. V sedanjem času pa je velik poudarek pri delovanju RK na krvodajalstvu in darovanju organov, pomoči ob naravnih in elementarnih nesrečah ter socialni dejavnosti. Ta je namenjena predvsem ranljivim skupinam, kot so: brezposleni, bolni, starejši, otroci, osamljeni, pa tudi ljudje, ki s svojim poštenim in trdim delom, s plačilom, ki ga za to prejmejo, ne morejo dostojno živeti.

Krajevna organizacija Rdečega križa Birčna vas deluje na enak način

in ima podobne naloge. Te so namenjene predvsem skrbi za starejše krajanje in socialno šibke. Ob tem pa skrbimo tudi za izvajanje krvodajalskih akcij in srečanja občanov, starih več kot 70 let. Poskrbimo za novoletno obdaritev starejših in obiščemo naše krajanje, ki so nastanjeni v domovih za starejše. Po potrebi nudimo pomoč krajanom tudi na drug način, odvisno od potreb.

Ob praznovanju 50-letnice Krajevne skupnosti Birčna vas, ki je podpornica naše organizacije Rdečega križa, le-ta s skromnimi koraki stopa v razvitejši svet, zato se iskreno zahvaljujemo in čestitamo vsem, ki so na kakršen koli pozitiven način sodelovali, krojili usodo in pomagali pri razvoju v našem kraju. Tudi v prihodnosti želimo vse dobro v medsebojnem sodelovanju tako s krajanje kot tudi s krajevno organizacijo Rdečega križa Birčna vas.

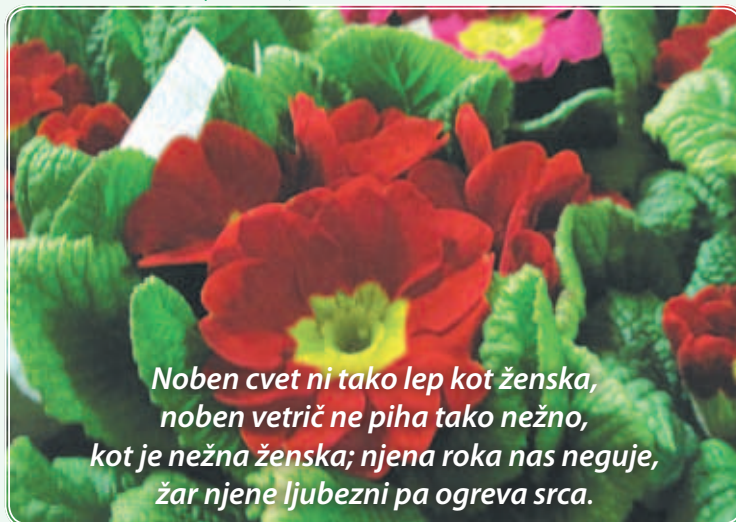
110-krat daroval kri

Naš krajan **Anton Bukovec** iz Petan je 110-krat daroval kri. Ob tej priložnosti mu je čestitala naša predsednica KORK Mira Rus, sekretarka OZRK Novo mesto, Barbara Ozimek, pa mu je izročila priznanje.

Prireditev ob dnevu žena in materinskem dnevu

Letošnja prireditev ob dnevu žena in materinskem dnevu je bila 14. marca v gasilskem domu v Stranski vasi. Prireditev je samozavestno vodila simpatična **Klara Šušteršič** in med raznolikimi točkami na glas razmišljala tudi o tem, kako odlično znajo mame vzgajati otroke in biti pravične; poznajo tisti preprosti in nežni trik, kako te potolažiti; znajo nizati lepe misli, da pozabiš na skrbi, s poljubom znajo vlti pomen nesmiselnim besedam. Povedala je, da mame dajo otrokom barve, čopiče in platno, vendar jim pustijo, da naslikajo svojo sliko. Zapojejo nam melodijo in skupaj z nami ustvarijo pesem. Pokažejo nam tudi plesne korake, zato da lahko sami zaplešemo najlepši ples. Obiskovalci prireditve smo uživali v nepozabni harmoniji plesa in

*Noben cvet ni tako lep kot ženska,
noben vetrič ne piha tako nežno,
kot je nežna ženska; njena roka nas neguje,
zar njene ljubezni pa ogreva srca.*

glasbe **Ane Sučević**, ki je svojo ljubezen do plesa odkrila že zelo kmalu, saj se baletnih plesnih korakov uči že vrsto let. Svoj izredni talent in občutek do glasbe je pokazala že velikokrat, tudi širši slovenski publiki na šovu »Slovenija ima talent«.

S toplimi mislimi nas je pozdravila tudi predsednica Sveta KS Birčna vas, **gospa Majda Meštrič**.

Toplino v srcu smo občutili ob nastopu **učencev podružnične osnovne šole Birčna vas** pod vodstvom **učiteljic gospe Vide Šter in Barbare Vidic**. Med svojim nastopom so učenci pokazali svoje raznovrstne veščine, saj so se skozi igrico predstavili z recitacijami, petjem in igranjem na glasbila. Poudarili so, da nas najmočnejše vezi vežejo z mamo, saj nam je dala življenje. Ko ne vemo, kam oditi, čutimo njene tople roke, ki nas popeljejo na pravo pot. Ko ne vemo, kaj narediti,

slišimo njene tople besede. In ko nam je pri srcu hudo, čutimo toploto njenega srca, ki nam daje novo moč.

Mnogo pesmi opeva dekleta in žene, mame in hčere, opevajo tudi ljubezen, brez katere si skoraj ne moremo predstavljati življenja.

Zato je s pesmijo prireditev popestril tudi **Mešani pevski zbor Revoz** pod vodstvom **zborovodkinje gospe Cvetke Krampelj**. Njihove zimzelene pesmi je povezovala misel, da se lepoto ženske opazi v njenih očeh, ki so vrata

do njenega srca, kjer počiva ljubezen. Širiti ljubezen in truditi se po svojih najboljših močeh – to je njeno življenje. S priredbami ljudskih pesmi pa so zapeli o tem, da nam življenje ponuja razna darila: rahlo nočno rosenje, vonj pokošene trave, šelestenje listja in čas, ko ni treba govoriti, saj pesem in glasba povedo vse.

Letos nas je s svojim nastopom razveselila tudi pianistka **Emma Neža Bošnjak**. Uživali smo ob delčku njenega programa, s katerim se je predstavila na sprejemnem izpitu na Konservatoriju za glasbo in balet

v Ljubljani, kjer želi nadaljevati šolanje. Emma Neža je popestrila že mnoge kulturne prireditve ter se udeležila številnih regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanj. Že tri leta je pianistka v Godalnem orkestru Glasbene šole Marjana Kozine, uspešno in z veseljem pa spremlja Mešani pevski zbor Revoz. Vse to je dosegla z vztrajnostjo in veliko ljubeznijo do glasbe pod mentorstvom učiteljice Cvetke Krampelj.

Klara se je ob koncu prireditve vsem mamam zahvalila z naslednjimi besedami: »Hvala ti, mami, za vso umazano posodo, ki si jo pomila; za vso mokro perilo, ki si ga dala sušiti, za košare oblačil, ki si jih zlikala; za rože, ki si jih posadila, in za strta srca, ki si jih popravila.«

Zapisala: **Darja Marjanović**

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NOVO MESTO

Poverjeništvo Birčna vas

5 let pohodništva naših upokojencev

Nadaljevali smo s pohodništvom, tudi letos so bili četrtki naši. Izhodišče na postaji, dogovor in gremo. Največkrat peš, včasih s svojimi vozili do izhodišča, pa tudi z vlakom. Šel je, kdor je hotel oziroma imel čas. Trikrat le dva ali trije, ponavadi med osem in deset.

4. marec 2010. Peti član je slikal.

Marca je minilo 5 let od prvega pohoda. Peterica je začela v klavrnem vremenu, desetina nas pa še vedno vztraja.

Dobili smo se 43 četrtkov v tem letu. Le ekstremno slabo vreme in prazniki so nas zadržali doma, tisti na dopustu so bili tudi opravičeno zadržani. Stalno deževje in hladno vreme so nas le delno ovirali, res pa je, da ravno zaradi dežja nismo šli na večdnevno potepanje po Sloveniji.

Tempo smo prilagodili, izbirali smo lažje in manj zahtevne pohodne poti v naši okolici. Žal, nekateri niso mogli vztrajati, čeprav bi radi, nekateri pa so po okrevanju spet med nami, nekaj jih je pa začasno na bolniški.

Vsako leto smo izdali katalog slik z naših pohodov, ob peti obletnici pa koledar z naslovom: »Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti«, katerega izvod je prejel vsak pohodnik.

Še bomo hodili, saj se imamo fajn vsaj enkrat tedensko. Pa novinci in novinke so vedno dobrodošli med nami. Pridite v četrtek zjutraj na postajo.

Bogdan Mali

**AVTOSERVIS
AVTOOPTIKA
VULKANIZERSTVO**

IGOR JENIČ s.p.

gsm:051/652 161

e-mail: zavorni.servis@siol.net

tel.: 07/30 79 090

fax.: 07/30 79 091

Iz korenin sekvoja raste...

»Ko so fantje
proti vasi šli,
lepe pesmi so
prepevali ...«

**S Severjevim stricem sva se pogovarjala neko
deževno popoldne in ob dobri rujni kapljici obujala
spomine ...**

Česa se spomnite iz vaših otroških let?

Rodil sem se v Ljubljani in otroštvo preživel tam – v Šiški. Imel sem še dva brata in dve sestri. Na Dolenjsko smo se preselili 1937. leta, najprej v Radohovo vas, potem na Uršna sela in nato še v Birčno vas. Živeli smo v čuvajnici na železniški postaji. Ta leta so bila kar pustolovska, saj smo se neprestano selili.

Dve leti sem obiskoval osnovno šolo na Lazah ter tri leta v Birčni vasi, v Podgradu pa sem opravil še nostrifikacijski izpit, ki je na nek način pomenil zaključek osnovne šole.

Kako ste občutili drugo svetovno vojno?

Kmalu po začetku druge svetovne vojne smo se morali izseliti iz čuvajnice, zbežali smo v Padež. Takrat je bil ravno napad domobrancev na partizane in je bilo kar hudo, saj smo se skrivali pred granatami. Ko se je vse malo umirilo, smo odšli na Pristavo, od tam pa na Kamni Vrh, kjer smo preživeli do konca vojne. Kmalu sem začel opravljati tudi naloge kurirja za partizane. Nekajkrat sem bil deležen tepeža s strani domobrancev, na srečo se je vse dobro končalo.

Bili ste eden od mnogih železničarjev v teh krajih, kajne?

Ja, najprej sem v letih 1946–48 v Ljubljani obiskoval šolo za strojnega ključavničarja, jo končal in 1950. leta odšel k vojakom. Leta 1952 sem začel delati kot strojevodja pripravnik in leta 1954 končal šolo za strojevodje ter opravil strojevodski izpit in prakso. Potem pa zares delat! Opravljal sem delo kurjača in strojevodje na različnih parnih »mašinah«. Vozil sem po vseh progah od Metlike do Zidanega Mosta. Do leta 1973 smo za poganjanje »mašin« uporabljali premog, kasneje smo začeli uporabljati nafto. Je bilo pa potrebno za vsako vrsto »mašine« narediti izpit, da si jo lahko vozil. Imel sem tudi naziv »mašin mojstra«. Leta 1983 sem se upokojil.

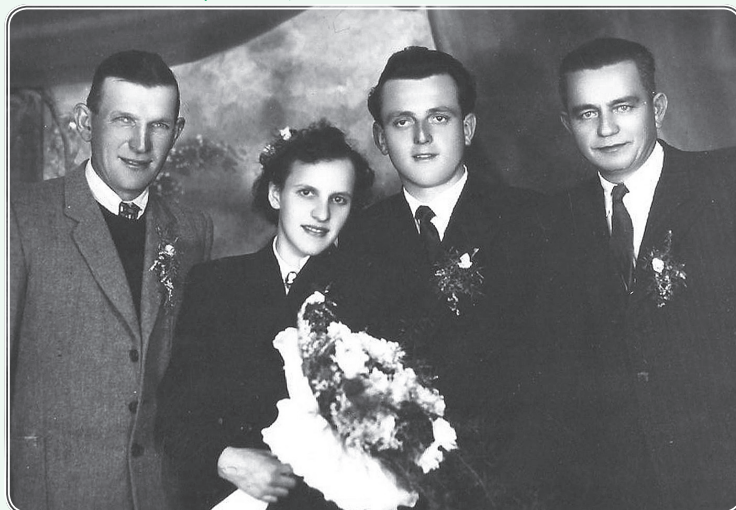

Kaj pa družina?

Leta 1955 sem se oženil, se z ženo Francko preselil na Ušivc, kjer še sedaj uživam na svojem koščku zemlje. Dve hčerki, 4 vnuki in 10 pravnukov mi pollepšajo marsikateri dan.

Že od nekdanj čutite zelo močno ljubezen do petja, kajne?

Ja, že od 1946 do 1948 sem v Ljubljani plesal in prepeval v Folklorni skupini Tineta Rožanca. Leta 1948 sem se pridružil pevskemu zboru, ki je nastal na železniški postaji v Birčni vasi pod vodstvom gospoda Žagarja. Zbor je štel 18 pevcev. Obstajali smo štiri leta in prepevali narodne in partizanske pesmi. Od leta 1955 do 1962 sem pel pri zboru

pod vodstvom gospoda Ludvika Ahačiča. Takoj ko se je ustanovil Moški pevski zbor Ruperč Vrh, sem bil zraven. Peli smo in se družili kar 36 let. Kljub temu da se je izmenjalo kar nekaj zborovodij, sem vztrajal do konca. Od razpada »ruperškega« zbora pojem pri pevskem zboru Društva upokojencev Novo mesto. Vedno se kaj dogaja – vaje, srečanja, nastopi ... lušno je!

Kako še drugače preživljate upokojenska leta?

Od 1960. leta sem aktivni član Lovske družine Padež, še vedno se udeležujem vseh srečanj in grem redno na »jago«. Ustrelil sem že marsikatero »trofejo«, srnjaka pa ne morem – se mi preveč smili! Drugače pa se malo zamotim z obdelovanjem vrta pri hiši, v Ljubnu imam še vedno vinograd s 500 trtami ta dobre šmarnice ... Ni mi dolgčas!

Najlepša hvala za prijeten pogovor, pa veliko zdravja vam želim!

Zapisala: Darja Marjanovič

Nasveti zobozdravnika

Zobni vsadki – implantati

Zagotovo ste že slišali za zobne vsadke, implantate, od znancev, medijev, svojega zobozdravnika.

Kaj je zobni vsadek?

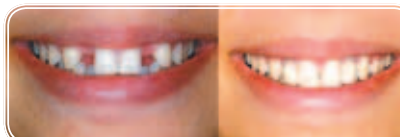
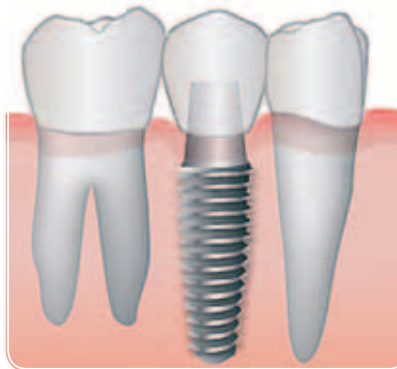
Zobni vsadek je naj sodobnejši nadomestek za manjkajoč ali izgubljen zob ali več zobov. Če besede malce poenostavim, gre v principu za »vijak«, ki ga vstavimo v kost. S tem nadomestimo manjkajočo ali izgubljeno korenino in na ta »vijak« nato zalepimo ali zavijemo umetno zobno krono.

Kdaj se odločimo za zobne vsadke?

V primeru neizraslih stalnih zob (najpogosteje so to zgornje dvojke). V primeru izgube zoba zaradi poškodbe, kariesa, granuloma ..., pri čemer sta sosednja zoba popolnoma zdrava (izdelava mostička bi pomenila brušenje zdravih zob).

V primeru skrajšane zobne vrste, ko izdelava mostička ni možna, snemna zobna proteza pa bi bila nefunkcionalna.

V primeru brezzobe čeljusti lahko že s samo dvema vsadkoma veliko izboljšamo stabilnost totalne snemne proteze.

Ali je vsakdo primeren za vsadke?

Odgovor je ne. Pri vsadkih smo omejeni glede na kakovost in količino razpoložljive kosti. Prav tako predstavljajo določene sistemske bolezni, kot so huda sladkorna bolezen, osteoporoza ..., nevarnost za neuspeh zdravljenja z vsadki. Velik rizičen dejavnik je tudi kajenje.

Kako poteka zdravljenje z vsadki?

V prvi fazi vstavev vsadka opravi oralni kirurg.

Sam poseg ni nič bolj »strašen« kot puljenje zoba.

Druga faza sledi po 3–6 mesecih, odvisno od presoje kirurga, koliko časa bo vsadek potreboval, da se zraste s kostjo. V drugi fazi zobozdravnik na vsadku naredi umetno nadomestno zobno krono, mostiček ali snemno protezo.

Plusi in minusi vsadkov:

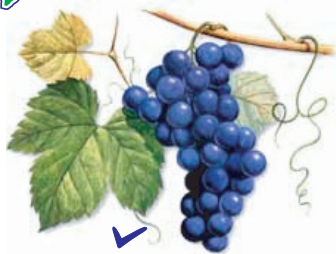
Plus: večje »udobje« za pacienta, stabilnost, neprimerno boljša funkcionalnost

Minus: dolgotrajni postopek, včasih do končnega izdelka tudi leto ali več, cena

Stroški?

Danes je na tržišču zelo širok spekter zobnih vsadkov, žal tudi zelo veliko ponaredkov nekaterih priznanih znamk. Cene slednjih so lahko tudi samo 100 EUR. Se pa cene gibljejo v povprečju od 1000 do 2000 EUR na en vsadek z zobom. Če boste kdaj pred odločitvijo, vsekakor svetujem, da preverite znamko, ki vam je ponujena, in zahtevajte račun in certifikat.

VINSKI HRAM

Žagar

Alenka Žagar s.p.

Birčna vas 27, 8000 Novo mesto
tel.: 07/30 79 825
gsm: 031/684 632

Bojan Šmajdek s.p.

Stranska vas 43h | 8000 Novo mesto
gsm: 041 616 119 | e-mail:bojan.smajdek@siol.net

Lovska družina Padež bo praznovala 70 let

Lovska družina Padež je nastala leta 1967 iz 4 lovskih družin: LD Birčna vas, LD Podgrad, LD Radoha in LD Padež, ki so bile združene in so pred združitvijo skupaj pokrivalo področje sedanje LD Padež. Torej lahko rečemo, da naša lovska družina deluje že 68 let. Že od ustanovitve so imeli naši predhodniki ambiciozne načrte.

Poleg osnovne skrbi za gospodarjenje z divjadjo in skrbi za okolje so kupovali zemljišča, gradili lovske kočice in ostale objekte potrebne za delovanje in razvoj lovske družine.

Tudi v preteklem letu smo lovci dodajali kamenčke k ustvarjeni zgodovini lovske družine. Nabavili smo moderno hladilnico za hlajenje mesa uplenjene divjadi. Hladilnica je pomembna pridobitev lovske družine predvsem za zagotavljanje osnovnih higienskih standardov. V preteklem letu smo po štirinajstih letih ponovno organizirali Lovsko strelsko tekmo na glinaste golobe – lovski stav. Tekma je bila organizirana na novozgrajenem avtomatiziranem strelišču pri lovski koči Padež. Tekme se je udeležilo okoli štirideset strelcev, ki so tekmovali v različnih kategorijah: ekipno, posamično, izvedeno pa je bilo tudi tekmovanje v kategoriji veteranov, ter fair-play. Serija je štela 25 golobov in v posamični razvrstitvi so bili po koncu rednega dela trije tekmovalci z enakim številom - 25 zadetih golobov, zato so

se glede na razpisana pravila tekmovanja pomerili v t.i. shot-offu, ki je postregel s končno razvrstitvijo : 1. Branko Breglec, 2. Andrej Pangerc in 3. Cvetan Stane.

Da je bila konkurenca med strelci res huda priča podatek, da so strelci razvrščeni do osmega mesta imeli zadetih 24 golobov.

V ekipnem delu tekmovanja je slavila ekipa LD Velika Loka (67 zadetih golobov), drugo mesto je zasedla domača ekipa LD Padež (65 zadetih golobov), tretje mesto pa ekipa LD Otočec (64 zadetih golobov).

Med veterani je prvo mesto zasedel Anton Repovž, drugo mesto Marjan Blatnik, tretje mesto pa Stane Šlajpah. V kategoriji fair-play je bil najboljši Stane Cvetan.

Z organizacijo strelske tekme izpolnjuje zastavljene cilje, ki smo jih sprejeli na občnem zboru na začetku leta, da bi po dolgih letih, v družini, ki ima bogato strelsko zgodovino, ponovno vzbudili zanimanje za lovsko strelstvo. V ta namen smo tudi sestavili mlado in perspektivno ekipo, ki jo dopolnjujejo in usmerjajo starejši izkušeni strelci. Doseženo 2. mesto v ekipni razvrstitvi je prvi pokal po dolgih letih in pokazatelj, da zanimanje za lovsko strelstvo v naši LD še ni povsem zamrlo oz. je v ponovnem vzponu in že kaže prve rezultate.

Starešina LD Padež, **Ladislav Vesel**, Foto **Jože Kastelic**

Strelci pripravljeni...

Zmagovalci...

Udeleženci lova treh družin; LD Smuk-Semič, LD Toplice in LD Padež. Lov je bil izveden 9. novembra 2014, v Padežu. Skupaj 95 lovcev.

Lovec

Nadel si puško lovč je mlad
tako kot je že mnogokrat,
pa ne da bi ustrelil kaj,
želel si je le gozda raj.

Glej listje, mah, pogled dreves
vrhovi njih so do nebes!
Ozira se naprej, nazaj,
srce igra mu, daje kaj.

Po listju nekaj zašumi,
rogat srnjak mu pridrvi.
Brž lovska se zagreje kri
trofejo njega si želi.

Puške pok že zadoni,
v gozdu srnjak se izgubi.
Popade lovca jeza, bes:
»Da sem falil, pa to ni res!«

Lahko bi hvalil se naglas:
»Tapravi lovec, to sem jaz!«
Z glavo maje, se jezi, kaj hočeš,
tako tud' drugim se zgodi.

Gozd je bogat, če v njem kaj živi,
zajček pa srečen, če lovec zgreši

Simonu, december 97, Ata

Stane Cerar

Drugo tradicionalno ocenjevanje salam in vin

Člani Lovske družine Padež so tudi letos v okviru svojih članov nadaljevali tradicijo ocenjevanja suhih mesnin in vin. Prireditev je bila tako kot lani v Padežu pri Novem mestu, kjer je petčlanska strokovna komisija ocenila 10 salam in 11 vin. V komisiji so sodelovali Matjaž Šolinc, Boris Zajc, Janez Ponikvar, Robert Peric in Kristijan Hrastar (na sliki od leve prosti desni). Vodje projekta ocenjevanja salam in vin so bili Janja Ovniček, Ladislav Vesel in Jože Hrastar.

Ladislav Vesel, starešina Lovske družine Padež, je zbranim ob podelitvi priznanj in nagrad povedal, da so letošnji suhomesni izdelki in vina po kakovosti presešla vsa pričakovanja. Temu priča dejstvo, da je komisija vsem ocenjenim izdelkom podelila visoko število točk, med najslabše in najboljše ocenjenimi izdelki pri salamah in tudi pri vinih pa je bilo le nekaj točk razlike. Zato so bili zmagovalci prav vsi člani Lovske družine Padež, ki so ponudili v ocenitev svoje dobrote.

Seveda je strokovna komisija, kot smo že zapisali, imela težko delo. Vsi izdelki so bili zelo kakovostni, imeli so samo nekaj tehnoloških pomanjkljivosti, ki jih bodo člani lahko v prihodnje odpravili. Napake, ki so bile ugotovljene, so naslednje: nekateri izdelki

so imeli na prerezu neenakomeren mozaik z izstopajočo slanino, posamezne salame so bile premalo zrele, premehke, s premalo izrazito aromo, ponekod je prevladoval okus po dodanih začimbah, tudi neobičajnih za mesne izdelke, nekatere salame pa so bile preslane. Tudi slabo povezan nadev je ponekod izstopal. Pri večini izdelkov je komisija opazila strojno rezanje slanine, kar ni značilno za kmečke salame. Slanina naj bo ročno rezana na manjše kockice in enakomerno razporejena. Tudi po tem se pristna domača salama razlikuje od industrijsko izdelanih, kjer se slanina pravzaprav ne loči od mesa, ampak je celoten nadev mesa in slanine zmlet skupaj.

Komisija je pri ocenjevanju vin imela še težje delo. Kakovost vin je iz leta v leto boljša, vinogradniki so že pred leti ugotovili, da je kletarjenje vsaj tako pomembno kot sama pridelava grozdja. Komisija za ocenjevanje vin je bela in rdeča vina ocenjevala po 20-točkovnem sistemu, ocenjevali so čistost, barvo, vonj in okus. Po ocenjevanju so se nam pridružili preostali člani Lovske družine Padež, ki so jih že ob prihodu prijetno presenetili člani Klape Lastra z ubrano pesmijo. Nato jih je ob pokušini dobrot zabaval na kitaro še novi lovec pripravnik Peter Medvešček. Zagotovo bomo tako tudi čez leto dni pričala novemu ocenjevanju salam in vin v Padežu.

Kristijan Hrastar

**Dopisujte
v glasilo
Šum
sekvoj**

Zgodovina šole v Birčni vasi

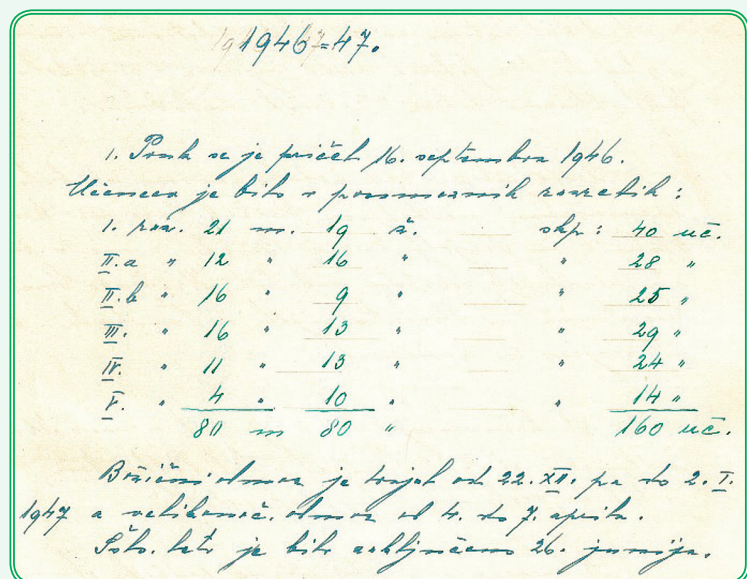
27. 10. 1907 – Ustanovitev šole kot dvorazrednice v Birčni vasi z odločbo deželnega šolskega sveta.

- 16. 9. 1910 – Odprtje Državne narodne šole Birčna vas na zemljišču takratnega graščaka in posestnika gradu Ruperč Vrh, g. Gorjanyta.
- Do leta 1933 se je šola razširila do štirirazrednice.
- 7. 8. 1939 – Otvoritev **5. oddelka** (230 učencev, v 3. in 4. oddelku kar 84, ministrstvo izdalo odločbo o delitvi oddelka, če ima le-ta več kot 65 učencev – 22. 8. 1933); leta 1941 odprtje 6. oddelka.
- 1941. leta so šolo zasedli Italijani in imeli v njej skladišče. Do julija 1942 je potekal v šoli tudi pouk. Decembra 1943 so šolo požgali partizani. Zgorela je vsa oprema, arhiv, knjige in ostrešje. Pouka ni bilo do konca vojne. Zgoreli so tudi dokumenti o šoli pred vojno.
- Obnova šole je trajala dve leti. Dvorazredni pouk je medtem potekal v bližnji **Klobučarjevi hiši** na Ruperč Vrh.
- 1946/47 se je pouk pričel 16. septembra. V šoli je bilo 160 učencev **od 1. do 5. razreda**.
- 1947/48 se je v obnovljeni šoli začel pouk s 156 učenci **od 1. do 6. razreda**.

Od leta 1949 do 1959 so učenci obiskovali pouk **od 1. do 8. razreda**. Povprečno je bilo letno na šoli 155 učencev. V tem obdobju so bila

Šola leta 1943, ko so jo požgali partizani.

Prvi ohranjeni zapis v Šolski kroniki iz leta 1946–47, ki ga je zapisal šolski upravitelj Avgust Kraševac.

opravljena večja dela, napeljana je bila električna in zasajen sadovnjak s 300 jablanami in hruškami. V šoli je bilo v tem obdobju organiziranih več kmetijskih in gospodinjstskih tečajev za odrasle.

4. julija je bilo na Ruperč Vrh odkritje spominske plošče padlim partizanom iz okolice in prekop štirih padlih borcev. Za spominsko ploščo je poskrbela krajevna organizacija ZB Birčna vas. Odkritje je bilo zelo svečano. Udeležilo se ga je veliko domačinov in gostov. Pri

5. 7. 1959 – odkritje spomenika in polaganje vencev na Ruperč Vrh.

kulturnem programu so sodelovali domači pionirji, pevski oktet in tamburaški zbor iz Stopič. Igrala je godba LM iz Ljubljane. Grobišče so uredili člani s prostovoljnim delom. Skupno so naredili 633 prostovoljnih ur.

V Šolsko kroniko zapisala Bajuk Marija, 1956/57, šolska upraviteljica Angela Liliija.

V šol. letu 1959/60 se je pouk izvajal le **od 1. do 4. razreda**. Bilo je 97 učencev.

1. 1. 1963 je postala podružnična šola OŠ Šmihel s 124 učenci od 1. do 5. razreda.

28. marec 1965 – krajevni praznik Birčne vasi. Letos smo ga praznovali prvič. Spomnili smo se dogodka iz NOB, ko so partizani 28. marca 1942 v bližini Birčne vasi napadli italijanski vlak. Poleg učencev so program popestrili vojaki iz garnizona Novo mesto. Zelo številnim gledalcem so predvajali tudi film »Trenutki odločitve«.

Prepis iz Šolske kronike, 1964/65, vodja šole Anica Bukovec

- Od šol. leta 1964/65 dalje so učenci končali na tej šoli štiri razrede, povprečno po 96 učencev. Največ učencev je bilo v šolskem letu 1981/82, in sicer 104.
- 1967/68 je na šoli začela delovati **MALA ŠOLA**.
- V šol. letu 1968/69 so učenci prvič tekmovali za Zupančičevo bralno značko.
- V šol. letu 1970/71 je bil uveden **petdnevni pouk**.
- Od šol. leta 1973/74 je bil vključen v pouk po en razred z Laz.
- Prvi zbor staršev in učencev ob zaključku šolskega leta je bil organiziran junija 1977. Zaključki šolskega leta so z bogato vsebino in podelitvijo pohval in priznanj organizirani še danes.
- V šol. letu 1977/78 so se vsi učenci prešolali na podružnično šolo Birčna vas, ker je bila podružnična šola na Lazah ukinjena zaradi premajhnega števila učencev.
- 1976 je KS Birčna vas zgradila pri šoli prizidek za potrebe šole in KS.

- 1980 je bilo šolsko igrišče opremljeno z igrali.
- 1983 je bilo napeljeno centralno ogrevanje.
- V šol. letu 1986/87 je bil uveden **enoizmenski pouk**.

Fotografiji sta iz arhiva nekdanje vodje podružnične šole Marije Hrastar

- Od leta 1983 naprej so se učni pogoji izboljševali s sodobno opremo in s sodobnimi učnimi pripomočki. Potekala so tudi obnovitvena dela.
- V šol. letu 1995/96 je šolo obiskovalo 94 učencev od 1. do 4. razreda. Prvič je bilo **izdano šolsko glasilo podružnice z imenom Mravljice**.

V šoli smo zelo uspešno zaključili projekt Krušna peč nekoč in danes. Staršem smo ga predstavili na zaključni prireditvi s plesom, petjem, igranjem ... Razstavili smo stare predmete, ki so jih domačini uporabili pri peki kruha, posode, prte ... Starši so spekli več vrst kruha. Vsem pa je spregovorila Žagarjeva mama, ki je pripovedovala o pomenu krušne peči. Učenci 4. razreda so projekt predstavili na OŠ Cirila Kosmača v Piranu. Sodelovali smo tudi na srečanju podružničnih šol v Orehovici, ki je praznovala 100. obletnico. Na srečanju smo predstavili tudi naš šolski projekt.

Zapis iz Šolske kronike, 1995/96, vodja podružnice Vida Šter

- 1995/96 – Učenci 4. razreda so pod mentorstvom Vide Šter skupaj s četrtošolci matične šole sodelovali v mednarodnem projektu **Mesto pod mestom**. Naloga V mreži obrti je bila tako uspešna, da se je uvrstila na tekmovanje v Rimu.
- Podpisana je bila pogodba med KS Birčna vas in OŠ Šmihel, po kateri prizidek KS Birčna vas, ki je del šole, le-ta trajno uporablja brezplačno. KS pa ima v prostorih sestanke, srečanja, vaje pevskega zbora, volitve ...

- 1996/97 – OŠ Šmihel, skupaj s Podružnico Birčna vas, v Portorožu prejme Unescov certifikat in tako postane ena od devetih **Unescovih šol** v Sloveniji.

Predstavitve Podružnice Birčna vas na Dnevih slovenskega izobraževanja v Cankarjevem domu v Ljubljani, 13. 03. 1998.

- Prostore nekdanjega stanovanja smo uredili v šolsko knjižnico, kabinet za učila in športni kabinet.
- V šol. letu 2001/02 smo se prvič udeležili **srečanja podružničnih šol Slovenije** ter mu ostali zvesti do danes.
- V šol. letu 2002/03 smo prešli na devetletno OŠ. Prvič smo organizirali jutranje varstvo in podaljšano bivanje. Prvič se je organiziral kombiniran oddelek (1. r. osemletke – 7 učencev in 1. r. devetletke – 9 učencev).
- 2003/2004 – V okviru ASP-net mreže Unescovih šol smo sodelovali pri projektu Dediščina v rokah mladih: Mladi posvojijo spomenik. Izdelali smo raziskovalno nalogo z naslovom **Razvaline gradu Ruperč Vrh** in posneli kratki štiriminutni igrani film.

Predstavitve projekta na Srečanju podružničnih šol Slovenije, 2003/04.

- 2003/04 je bil začetek vsakoletnega **druženja z bodočimi prvošolčki** in njihovimi starši v okviru pravljичnega večera.
- 2006/07 – V okviru devetletne osnovne šole je na podružnici **prvič potekal pouk učencev 5. razreda**.
- V tem letu je Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu s svojo komisijo odločil, da se vsi učenci pripeljejo v šolo in odpeljejo domov s šolskim avtobusom. Učenci vsako leto prejmejo brezplačno letno vozovnico.
- 2008/09 – na novo smo **asfaltirali šolsko igrišče**.
- 2010/11 – Z donatorskimi sredstvi in sredstvi OŠ Šmihel smo **zamenjali 16 oken na šolski stavbi in naredili fasado na šolski stavbi** (3

strani); zamenjali smo mrežo ob šolskem igrišču. Pri akciji *Majhen prispevek, veliko darilo* smo uredili pločnik okoli šole, s katerim smo zaščitili novo fasado. Akcija je postala tradicionalna. Vsako leto učenci, starši in učitelji skupaj opravimo neko dejavnost, ki je »dobra« za šolo oz. učence.

- 2012/13 – odprtje novih igral na šolskem igrišču

Nova igrala na Podružnici Birčna vas

V četrtek, 7. 11. 2013, smo na OŠ Šmihel, Podružnici Birčna vas, predali v uporabo nova otroška igrala. Ob tej priložnosti smo pripravili družabno srečanje učencev, staršev in krajanov. Nabavo igral sta omogočili Mestna občina Novo mesto in Agencija za šport Novo mesto. Srečanja sta se udeležila tudi župan g. Alojz Muhič in direktor agencije g. Srečko Vovko. Učencem sta zaželela obilo srečnih in varnih

trenutkov na novih igralih. Po pestrem kulturnem programu, ki so ga pripravili učenci in učitelji, so se vsi zbrani povесelili še ob peki kostanja in skupnem druženju.

Vodja podružnice: **Vida Šter**

- 2014/15 – zamenjava tal v spodnjih dveh učilnicah, pleskanje učilnic, ureditev stranišč, zamenjava ploščic na hodniku šole, vrat ...

Še nekaj ostalih prispevkov:

Gasilci na podružnici

Danes, 12. 10. 2011, so nas po malici obiskali gasilci PGD Stranska vas. Zbrali smo se na igrišču. Pokazali so nam gasilsko opremo. Nato smo

»špricali« s cevjo. Ogledali smo si zunanost in notranjost gasilskega kombija. Vključili so megafon in sireno.

Učenci podružnice

Slikanje na ploščice, učenci 5. r.

NAŠA ŠOLA

ŠOLA BIRČNA VAS ZNANJE DAJE,
 ŠOLA BIRČNA VAS VZGAJA NAS.
 SKUPAJ SE UČIMO,
 SKUPAJ RASTEMO.

VSI, PRAV VSI SEDAJ ZAPOJMO,
 BREZ IZJEME, Z DOBRO VOLJO.
 CELE DNEVE ZDAJ PREPOJMO,
 BREZ IZJEME, Z DOBRO VOLJO.

ŠOLA BIRČNA VAS RADOST DAJE,
ŠOLA BIRČNA VAS DRUŽI NAS.
SKUPAJ POJMO RAJE,
TUKAJ VSI NA GLAS.

VSI, PRAV VSI SEDAJ ZAPOJMO,
BREZ IZJEME, Z DOBRO VOLJO.
CELE DNEVE ZDAJ PREPOJMO,
BREZ IZJEME, Z DOBRO VOLJO.

himna učencev podružnice, priredba, sestavili učenci in učitelji.

Podružnične šole pod Gorjanci na skupnem športnem dnevu

V četrtek, 3. 10. 2013, smo učenci in učitelji podružničnih šol Dolž, Podgrad, Mali Slatnik, Orehovica in Birčna vas izvedli skupni športni dan – pohod. Ob snidenju v Jurni vasi so učenci Podružnice Birčna vas pripravili kratek program. Vse prisotne je prijetno pozdravila ravnateljica, mag. Irena Hlača. Med svojim govorom je posebno poudarila pomen podružničnih šol ter spodbudila učence, naj ponosno povedo, da obiskujejo podružnično šolo. Ker je oktober mesec požarne varnosti, so nam krajevni gasilci (PGD Stranska vas in PGD Lakovnice) predstavili gasilsko opremo, nevarnosti manjših požarov in načine gašenja. Učencem so omogočili, da so »gasili« z brizgalno. Ker je delo potekalo v dveh skupinah, so ostali izvajali različne športne igre na nogometnem igrišču. Naš skupni čas je prehitro minil, sledilo je slovo in odhod proti šoli.

Druženja podružničnih šol pod Gorjanci so postala tradicionalna, zato – nasvidenje prihodnje leto.

Ob tradicionalnem zdravem slovenskem zajtrku

MOJA MAMA

Mama je najlepša na svetu,
je prijazna, me posluša, mi pomaga,
včasih pa je na svetu sama,
pride, ko jo potrebujem.

Marcel Hrovatič, 3. a

Rad imam svojo mamo,
najraje na svetu.
Tudi ko je jezna name,
tudi ko je ni blizu.
Moja mama je najboljša.

Gal Hutevec, 3. a

LJUBEZEN vse SPREMENI

Na cesti sva se videla,
postala sva zaljubljena,
le-to mi napolni srce.

Nobena bolj ni lepa,
kot Gaja je,
zanjo bi dal vse,
da bi se le poljubila,
srečno živela,
svet spremenila.

Žan Drašler, 3. a

POMAGAM RAD

Če bi bil vladar,
revnim bi dal denar,
jim vodo dodal,
usodo zamenjal.
Da bo red,
je treba svet na novo zavrtet.

Gal Hutevec, 3. a

OGENJ NI IGRAČA

Naša hiša stoji zelo blizu gasilskega doma.
Neke noči je v vasi zagorela hiša. Zbudilo me je zelo glasno tuljenje gasilske sirene. Stekel sem na balkon in videl gasilce, ki so že pripravljali brizgalne cevi in ostala orodja. Iz mesta so se pripeljali tudi poklicni gasilci. Tudi oni so tekli do požara in pripravili brizgalno, cevi ... Gasilci, ki so imeli dihalne maske, so šli v hišo. Iz hiše so pripeljali vse ljudi. Vsi gasilci so skupaj pogasili požar. Poklicni gasilci so šli domov, prostovoljni pa dežurali do jutra.

Zjutraj smo se doma o požaru pogovarjali. Ugotovili smo, da ni nastal, ker se je nekdo igral z ognjem. Včasih do požara pride tudi zaradi drugih stvari. Spet sem se naučil nekaj novega.

Vem, da je delo gasilcev zelo pomembno, zato sem se tudi jaz vključil med prostovoljne gasilce.

Gal Hutevec, 3. a

Nekega dne sem bil pri babici. Gledali smo televizijo. Oglasil se je telefon. Stric je poklical dedija. Rekel je, da gori hiša v Jurni vasi. Ta hiša je bila naša hiša. Dedi je hitro odšel v Jurno vas. Tam je bilo veliko ljudi, tudi gasilci. Gasili so in požar pogasili. Ko je dedi prišel domov, nam je povedal, kako je bilo. Pogovorili smo se, kaj bomo naredili. Dedi je rekel, da bomo naredili novo škarpo,

kjer je stala hiša. Ko je vse ugasnilo, smo odstranili, kar je ostalo po požaru. Na to mesto smo navozili pesek. Bilo nam je hudo. Dedi je imel rad to hišo, čeprav je bila stara.

Ko je deda odšel, smo se stisnili skupaj, ker nas je bilo strah.

Lovro Bogataj, 3. a

HAIKU

Presneto sonce,
ves dan že močno žari.
Delati moram.

Andraž Bele, 3. r.

Matematika,
matematika je grozna.
Vseeno se učim.

Manca Količ, 3. r.

Kreda piše,
goba spet črke briše.
Narobe je vse.

Žoga okrogla
spet v glavo prileti.
Joj, kako boli!

Jakob Klobučar, 3. r.

Življenje je lepo,
kakor zvezde na nebu žari,
ne smem ga izgubiti.
Konec je z mano.

Mark Mlakar, 3. r.

Snežak se smeji,
gleda me, jaz se učim.
Igrajva se!

Živa Kovačič, 3. r.

HIŠA JE HIŠKA - TO JE MOJ DOM

Moja hiša stoji na Gorenjih Lakovnicah. Zelo sem vesel, ker živim na vasi, kjer je veliko travnikov in gozdov. Na vasi mi je zelo všeč, ker imam veliko prostora za igranje.

V moji hiši imamo veliko dnevno sobo, v kateri je sedežna, televizija, kamin in moj koticček za igranje. Zraven dnevne sobe je kuhinja in jedilnica. V kuhinji imam najraje hladilnik, ki ga redno uporabljam. V njem so spravljene moje najljubše jedi. Včasih pomagam mami, pospravim posodo in pobrišem mizo. V zgornjem delu hiše so spalnice, tudi moja. Z očijem sva jo med počitnicami prepleskala. Zdaj je zelo svetla, lepa in prav taka, kot mi je všeč. V njej rad berem knjige in se igram. Imam tudi svoj balkon in z njega čudovit razgled na Gorjance. Zraven moje sobe je bratova soba, iz katere je večkrat slišati harmoniko. Zato je pri naši hiši zelo veselo.

Srečen sem, ker živimo v svoji hiši, ker je lepa, naša, in ker je moj dom.

Gal Hutevec, 3. r.

Živim na Uršnih selih. Naša hiša je odmaknjena od glavne ceste, zato ni hrupa in onesnaženega zraka. Blizu je gozd. Večkrat se sprehajamo in nabiramo gobe in druge gozdne sadeže. Poleg hiše je kozolec in hlev. V naši hiši je veliko prostora, zato se počutimo sproščeno.

Najbolj mi je všeč, da lahko povabim veliko prijateljev, s katerimi se lahko pogovarjam.

Erika Bojanec, 3. r.

Nekaj podatkov bolj na kratko:

Katere so pomembne dograditve, širitve šolskega poslopja?

- 1976 – Zgrajen je bil prizidek pri šoli (kurilnica, prostor za telefonsko centralo, garderoba, telovadnica) za potrebe KS Birčna vas in za šolo.
- 1980 – Povečano in asfaltirano je bilo šolsko igrišče, postavljena igrala in visoka ograja okoli igrišča.
- 2011 – Zamenjali 16 oken na šolski stavbi in naredili fasado (3 strani), zamenjali mrežo ob šolskem igrišču.
- 2013 – Postavitev novih igral ob šolskem igrišču.
- 2014 – Zamenjava tal v spodnjih učilnicah in pleskanje sten, zamenjava ploščic na hodniku, ureditev spodnjih sanitarij, zamenjali več vrat.

Kateri so glavni projekti šole?

Aktivnosti in projekti so se vedno navezovali in bili usmerjeni k temu, da se šola povezuje s krajem in matično šolo Šmihel, podružničnimi šolami Slovenije, dejavnostmi Unesco šol in Ekošol.

Nekaj pomembnejših projektov: Krušna peč nekoč in danes, Obrtniki in stare obrti, Dediščina v rokah mladih: Mladi posvojijo spomenik – Razvaline gradu Ruperč Vrh, Moja pravljica in pravljica moje babice, Varnost za vse – Moje pobude, moje ideje, (Z)migajmo prosti čas, Bralno ustvarjalni projekt Pobarvana pravljica, 50 let podružnic na Slovenskem – Podružnice pod Gorjanci, Bralno-ustvarjalni projekt Naša mala knjižnica ...

Na katerem področju se šola še posebno odlikuje?

Glede na starostno stopnjo otrok je šola zelo uspešna na različnih tekmovanjih iz znanja (matematično tekmovanje za Vegovo priznanje, Lefo – Hitro računanje, Spletna matematika, Računanje je igra, tekmovanje iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje, Vesela šola in Cici vesela šola, tekmovanja za različne značke – slovenska, romska, angleška, EKO bralna značka, športna značka), na likovnih in literarnih natečajih, tudi mednarodnih. To dokazuje veliko število osvojenih priznanj in nagradenih izdelkov. Uspešno se predstavljamo na različnih gledaliških srečanjih. Izvedemo več prireditvev in aktivnosti za starše, učence, bodoče prvošolce in njihove starše.

Šola aktivno sodeluje s krajem pri različnih akcijah in srečanjih. S krajani soustvarjamo vse krajevne prireditve, srečanja starostnikov, izdelava novoletnih voščilnic, krajevnega glasila Šum sekvoj ...

V zadnjih dvajsetih letih smo se udeležili likovnih natečajev Gasilske zveze Novo mesto, Uprave RS za zaščito in reševanje, Slovenskih železnic, od leta 1997 Mestne občine Slovenj Gradec – mesta glasnika miru Združenih narodov (IAPMC), Društva učiteljev podružničnih šol Slovenije (od leta 1999), mednarodnih natečajev UNESCO šol, Zveze prijateljev mladine Slovenije, Karitasa, posameznih regionalnih, nacionalnih in mednarodnih natečajev, ki so jih razpisale različne ustanove, organizacije in revije. Skupno je bilo v tem času nagradenih, pohvaljenih ali vidneje uvrščenih kar 125 likovnih izdelkov.

Zelo uspešni so tudi na literarnem področju. Sodelovali smo in bili nagradeni na natečajih nekdanje Ljubljanske banke (8 nagrad), natečajih UNESCO šol (3 nagrade), srečanju mladih literatov v okviru JSKD (11 priznanj oz. nagrad), mednarodnih Haiku natečajih (33 objav v zborniku), natečajih združenja Vivacomix in Stripburger Živel strip (36 nagrad od leta 2010), natečajih ZPMS Evropa v šoli (5 priznanj) ... VARNOST IN MOBILNOST ZA VSE – MOJE POBUDE, MOJE IDEJE (mednarodni natečaj)

- 5. razred: 9 učencev (priznanje, praktična nagrada, donacija podružnici 500 EU)

Poučevanje na podružnici je za učitelje dodaten izziv. Poleg odgovornega dela z učenci in usklajenega sodelovanja s starši se načrtno povezujemo s krajem. Kolektiv je majhen, deluje usklajeno. Prednostna naloga je kakovosten vzgojno-izobraževalni proces. Kakovostno, uporabno, trajno znanje je cilj, ki ga skušamo doseči skozi sodelovanje, timsko delo in strokovnost.

Starši, učenci, učitelji načrtujemo, izvajamo različne dejavnosti, izmenjujemo izkušnje. V življenje šole vključujemo tudi bodoče prvošolce. Otroci se družijo, starejši pomagajo mlajšim. Med učenci razvijamo zdrave odnose in strpnost.

Ker se zavedamo pomena visoke ravni zaupanja med šolo, starši, okoljem, skrbno sodelujemo s krajevnima skupnostma. Sooblikujemo vse krajevne prireditve. Učenci s prispevki popestrijo krajevna glasila, se udeležijo skupnih akcij. Krajanje uporabljajo šolske prostore za druženja, privzgaajo učencem prave vrednote in pripadnost domačemu kraju.

Naša prioriteta je tudi skrb za sožitje z naravo. Gibanje in pestre aktivnosti v naravi nam omogočajo veliko šolsko igrišče in travne površine ob stavbi šole. Vključeni smo v mrežo Unescovih šol in Ekošol, na kar smo zelo ponosni. Po najboljših močeh se trudimo za izvajanjem različnih akcij za ohranitev prvobitne narave.

Učitelji podružnice smo dobro strokovno usposobljeni, ustvarjalni, prilagodljivi, senzibilni, pripravljeni za sodelovanje s starši, krajanje, društvi in različnimi organizacijami. Radi se odzivamo in sodelujemo pri pripravi različnih srečanj, delovnih in drugih akcij ter prireditvah. Učitelji skrbimo za kvalitetno in trajno znanje, s katerim želimo učence dobro pripraviti na izzive, ki jih čakajo v nadaljnjem izobraževanju in življenju.

LOJZE SLAK, MIRNOPEŠKI ROJAK.

Na svetu en je Lojze Slak.
Mirne je peči rojak.
Harmonike njegove glas,
stoletja pol osvaja nas.

Zakaj le en bi vlekel meh.
Muzikantov je na vseh poteh.
Melodije izvajal rad bi vsak,
le eden pa je Lojze Slak.

Iz Praprotna je fante zbral,
jim melodije ukoval.
Z njimi se v svet podal,
rojacom našim zaigral.
Na svetu širnem ni celine,
kje ni naše korenine.
Vsak si oživi spomine,
ko sliši vižo domovine.

Jo prinaša Lojze Slak,
Mirnopeški to rojak.

S. Cerar

INŠTALACIJE OGREVALNIH NAPRAV

Šušteršič Valentin s.p.

Telefon 07 307 97 39

gsm.: 041 773 628

Fax 07 307 97 37

vili.sustersic@siol.net

Gorenje Lakovnice 17

8000 Novo mesto

6 tednov na drugem koncu sveta: Avstralija in Fidži

Lani sem v začetku pomladi odpotovala na najmanjšo celino, Avstralijo. Tam sem preživela 4 tedne, potovanje pa sem zaključila še z 2-tedenskim 'dopustom', odkrivanjem in poležavanjem na sanjskih plažah rajskih otočkov Fidžija.

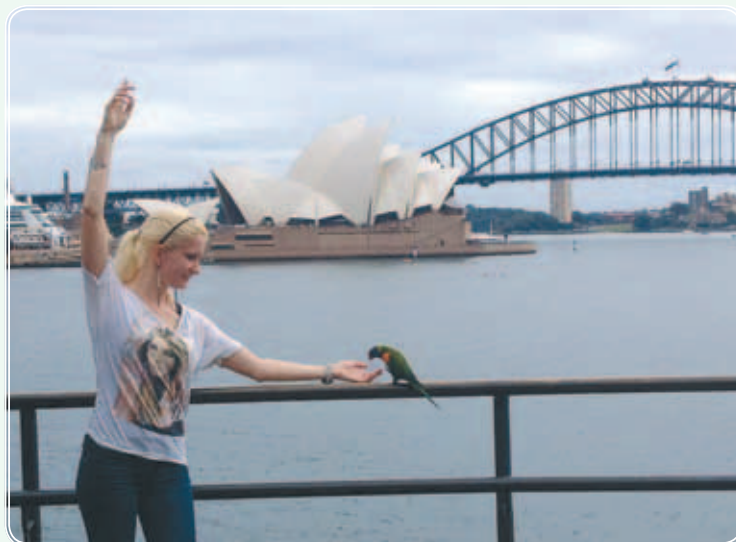
Moje potovanje v deželi koal in kengurujev se je pričelo v največjem avstralskem mestu Sydney. Mesto s skoraj 5 milijonov prebivalcev je najbolj poznano po operni hiši. Dizajn je delo danskega arhitekta Utzona, ki je navdih za izgled opere dobil pri olupkih od pomaranče. Poleg opere, mostu Harbour Bridge (domačini mu pravijo obešalnik) in botaničnega vrta sem si ogledala še Aquarium in stari del mesta. Stavbe v starem delu mesta so pred nekaj leti želeli porušiti in na njihovem mestu zgraditi nebotičnike. Razlog je menda bil, da se stare stavbe, zgrajene iz kamnov peščene barve, ne ujema z novozgrajenimi. Na srečo jim ta podvig ni uspel in stare stavbe še vedno 'kazijo' središče mesta. Obiskala sem tudi plaže v okolici Sydneyja, na katerih se je trlo deskarjev. Sama sem samo ležala na plaži. V vodo nisem šla, ker je bilo morje preveč hladno. Tudi plavati se ne da tako kot pri nas. Tukaj greš do kolen v vodo, počakaš, da te zalije val, in greš ven. Iz Sydneyja sem se odpravila tudi na enodnevni izlet v Modre gore, ki so svoje ime dobile zaradi hlapov dreves evkaliptusa, ki se ob sončnem vremenu vidi kot modra meglica nad gozdom.

Pot sem nadaljevala v Melbournu, 2. največjem mestu v Avstraliji. Mesto zelo spominja na evropska mesta in predstavlja največje mesto z grško govorečo populacijo zunaj Evrope. V Melbournu imajo zelo lep botanični vrt, zanimiva pa je tudi Viktorijina tržnica (Victoria's Market). Prebivalci in mesto so močno povezani s športom. Tu imajo 'sedež' mnoge ekipe AFL (Avstralske nogometne lige). Avstralski nogomet igrajo po popolnoma svojih in drugačnih pravilih. Kljub imenu nogomet njihova igra ni prav nič podobna nogometu, ki ga poznamo v Evropi. Od nam bolj znanih športov tu poteka teniški turnir Australian Open (Odprto prvenstvo Avstralije), ki se šteje za Grand Slam. Nedaleč stran je tudi prizorišče za tekmovanja F1, na Phillips Island pa je tudi tekmovališče za tekme Moto GP. Tega sem obiskala tudi sama v okviru enodnevnega izleta. Poleg tega sem na Phillips Island opazovala, kako se okoli 35 cm veliki pingvini vsakodnevno proti večeru iz morja vrnejo na kopno. Pri opazovanju je potrebno biti popolnoma tiho. Melbourne je tudi odlična izhodišča točka za ogled panoramske, 243 km dolge Velike oceanske ceste (Great ocean road). Zgradili so jo vojaki, ki so se vrnili domov po 1. svetovni vojni kot spomenik vsem padlim tovarišem in žrtvam vojne. Poleg lepih razgledov na ocean so glavne turistične točke Londonski most (London bridge), 12 apostolov (12 Apostoles) in skalna soteska Loch Ard (Loch Ard George). Na več razglednih točkah je mogoče opaziti koale v naravnem okolju in se spoznati s skoraj udomačenimi pticami – papagaji.

Iz Melbourn me je pot vodila v rdečo notranjost Avstralije. Tu sem odšla na 3-dnevno turo z lokalno turistično agencijo. V program je bil vključen ogled sončnega vzhoda in zahoda pri aboriginski sveti gori Uluru ali Ayersovi skali (Ayers rock) ... Preostali del programa je potekal, kot je bilo predvideno, sem pa imela srečo v nesreči. Sredi puščave, kjer letno pade 300 mm dežja, smo namreč doživeli nevihto, dež in kasneje tudi poplavo. Namesto sončnega zahoda in vzhoda pa smo lahko z Uluruja gledali slapove. Menda smo imeli srečo, ker slapove vidi le okoli 1–2 % vseh obiskovalcev. Sonce je posijalo zadnji dan naše ture, ko smo se sprehajali po Kraljevem kanjonu (King's Canyon). V trenutku je postalo soparno in od neznano kod je prigoznilo na plano nešteto muh. Zelo rade imajo belo barvo. Sedaj tudi vem, čemu služijo tisti 'znameniti' avstralski klobuki s privezanimi zamaški – za odganjanje muh izpred obraza.

Ker te ***** ti res zlezejo vsepovsod: v usta, nos, ušesa ... Ob vrnitvi v največje mesto v središču Avstralije, Alice Springs, smo doživeli še en redek pojav. V rečni strugi je bila voda. Todova reka (Todd's River) je bila dejansko reka, kar se je nazadnje zgodilo pred petimi leti. Ta izjemno zanimiv dogodek je posnela tudi lokalna televizija in vse lokalne časopisne hiše. V tem mestu je tudi izjemno veliko Aboriginov, avstralskih staroselcev. Na pogled to niso najbolj prijazni ljudje; vsi so razcapani, z neprijetnim vonjem, v večernih urah pa pogosto postanejo nasilni zaradi prevelike količine zaužitega alkohola. Večinoma so neizobraženi in dobivajo socialno podporo, ki jo povečini zapravijo za alkohol. Urejanje aboriginskega vprašanja je še danes velik problem Avstralije. Pred odhodom iz puščave sem si ogledala tudi muzej 'Letečih zdravnikov' (Flying doctor). V tem muzeju je prikazano zdravniško letalo, radijske postaje, način, kako komunicirajo, medicinska oprema ... Glavni namen letečih zdravnikov pa je zagotoviti učinkovito zdravniško storitev vsem, ki živijo ali potujejo v odročnih predelih Avstralije.

Potovanje sem nadaljevala na sever vzhodne obale Avstralije v mesto Cairns. Za to mesto sem predvidela največ časa – v načrtu sem imela veliko ogledov, ki pa so dobesečno 'splavali po vodi'. Ravno v času mojega obiska se je nad Tihim oceanom začel razvi-

jati tropski ciklon Ita. Ker se točnega prihoda ciklona na kopno ne da predvideti, smo naslednje 4 dni vsi čakali v hostlih in spremljali poročila. Vse je bilo zaprto, na izlet se ni dalo nikamor, police v trgovinah z ustekleničeno vodo, konzervirano hrano in kruhom so bile izropane oz. prazne. No, na koncu nas je ciklon zgrešil in po 5ih dneh je vse normalno potekalo naprej. Cairns je odlično izhodišče za enodnevne izlete.

Sama sem obiskala Veliki koralni greben in vasico Kuranda znotraj tropskega deževnega gozda. Veliki koralni greben je dolg več kot 2600 km, sestavlja pa ga kar 2900 samostojnih koralnih grebenov. Tu sem cel dan opazovala različne vrste rib, koral in želv. Ribe so vsemogočih oblik, velikosti in barv. Srečala sem tudi s skatom in morskim psom. V vasici Kuranda sem obiskala živalski vrt, kjer se je dovoljeno slikati s koalo v naročju. V Sydneyju in Melbournu to ni dovoljeno. Kot zanimivost naj o koalah povem, da so na otip žimaste, da zelo smrdijo in da so bolj lene kot fuks! Povprečno na dan spijo 20 ur, aktivne pa so le 4 minute! V nasprotju s tem, kako strogi so Avstralcji do božanja in držanja koal, se valabiji (majhni kengurujci) in kengurujci prosto sprehajajo po vseh živalskih vrtovih. Z njimi se lahko po mili volji slikaš, kolikor želiš.

Zadnje dni sem preživela v mestu Brisbane. Tudi tu sem obiskala živalski vrt, ki ga je ustanovil 'lovec na krokodile' Steve Irwin, kar

je tudi razlog za izjemno veliko vrst krokodilov. V tem času je bila velika noč, ki pa je v Avstraliji nekoliko posebna. Tukaj si lahko slišal samo o velikonočnem bilbiju in skorajda nič o velikonočnem zajčku. Tudi čokoladice so nekoliko drugačne in ne v obliki zajčkov. Zajci so v Avstraliji sovražnik št. 1. Sem so jih pripeljali priseljenci, ker pa tu nimajo naravnih sovražnikov, so se preveč namnožili in povzročajo škodo. Namesto zajcev imajo tako čokoladice v obliki bilbija - vrečar (kot koala in kenguru), ki izgleda nekako kot kosmata podgana z zajčjimi ušesi in kosmatim repom.

V Brisbanu in Cairnsu mi je bila izjemno všeč tudi 'javna plaža'. Javna plaža je veliko kopališče, en veeeeeelik bazen ob morju, s tuši, garderobami, peščeno plažo, travo, betonsko plažo, tobogani, brezplačnim žarom, fitnes napravami ... ni da ni, vendar vse brezplačno! Razlog za tako javno plažo je prepoved kopanja v morju zaradi krokodilov.

Po končanem potovanju v Avstraliji sta sledila še 2 tedna raziskovanja otočkov Fidžija. Na glavnem otoku kupiš turistični paket, v katerega je vključen prevoz z ladjo do otokov, nočitve ter zajtrk, kosilo in večerja. V bolj prestižnih letoviščih je za hrano potrebno nekaj doplačila. Doplačajo se tudi lokalni izleti; obisk šole, masaže, pohod na vrh hriba z vodnikom, obisk jame ... Hrana je lokalna (ribe) ali pa 'bolj za turiste' s kakšnimi jajci in piščancem. Od sadja imajo veliko ananasa, kokosa, banan in lubenice. Električna je na otočkih razkošje in vso proizvajajo z generatorjem. Tako da ni nič nenavadnega, če sredi večerje zmanjka luči. :) V ta namen imajo veliko 'petrolejk' in bakel. Vsak dan po večerji turistom pripravijo razne tematske večere; učenje njihovih ročnih del, učenje plesa, kuharske tečaje, izdelovanje nakita iz kokosa ... Izjemno zanimiv obred je potekal vsak dan po večerji: pitje kave. Vendar to ni taka kava, kot jo poznamo mi. Obred poteka nekako takole: v veliko leseno posodo zlijejo mrzlo vodo in potem po njej mešajo s cunjjo. V tej cunjji so posušene in zdrobljene korenine rastline poprovca. Po mešanju se ta voda obarva rjavo. Dejansko izgleda kot blatna voda. Po tradiciji skodelico (polovica kokosovega oreha) te 'kave' spije najprej poglavar. Za tem pa jo ponudijo vsem ostalim. Vsi pijejo iz iste skodelice. Ko ti ponudijo 'kavo', moraš najprej 3 x zaploskati, spiti tekočino na eks, 3 x zaploskati in zavpiti: Bula!. Vedno! Vsak večer. In sedaj okus. Ta rjava voda je tako zanič :) Nima nobenega okusa, njen učinek je pa tak, kot če bi dobil injekcijo pri zobozdravniku ... Več skodelic spiješ, bolj imaš omrtvičen jezik in usta. :) Poleg pitja kave, rajskih peščenih plaž (njihova mivka se ne zažre v kopalke in brisačo, tudi na koncu dneva je nimaš v zobeh), palm, toplega morja in koralnih grebenov pred nosom so se mi na Fidžiju najbolj vtisnile v spomin naslednje stvari. Prvi je bil obisk plaže in jame, kjer so snemali film Plava laguna. Kot sem kasneje izvedela, so to dve najbolj popularni filmski turistični točki. Tretja je otok, kjer so snemali film Brodolom s Tomom Hanksom. Druga je bilo plavanje z mantami. Manta je največja izmed skupine skatov. Premer njenih plavuti lahko meri preko 7 metrov, od svojih manjših 'sorodnic' pa se razlikuje po tem, da te z repom ne more pičiti, saj je vegetarijanka in se prehranjuje s planktonom. Nekje smo bili povabljeni na tradicionalno fidžijsko poroko. Izjemno pomembno je, da na poroko vsi zamudijo. :) Točni smo bili samo turisti. Vsi prebivalci vasi, ženin, nevesta in priči so bili oblečeni v tradicionalna fidžijska oblačila. Poroka je bila v cerkvi, ki je (poleg šole) na vseh otokih najlepša zgradba v vasi. Drugače kot pri nas je, da sta poročni priči vedno teti – teta od ženina in teta od neveste. Običaj tudi narekuje, da morata teti pri prvem skupnem obroku (tu so pekli in kuhali kralja živali) hraniti mladoporočenca. Ko sem že omenila tradicionalna oblačila – moški in ženske nosijo krila.

Vinaka vaka levu. (Najlepša hvala v fidžijščini.)

potopis pripravila **Anja Ilar**

**ZIDARSTVO
IN
GRADBENA MEHANIZACIJA**

VINKO PIRC s.p.
Dol. Lakovnice 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/30 729, GSM: 031/648 634

BV

TRADE d.o.o.

041 542 121

izdelava in prodaja delovnih oblačil

PROLES

Novo mesto d.o.o.

Stranska vas 60, 8000 Novo mesto

ŠUM SEKVOJ
GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Glasilo ureja uredniški odbor: *odgovorni in tehnični urednik* Srečko Petric, *ostali člani* - Darja Marjanović, Vida Šter, Mira Rus, Majda Meštrič, Tanja Ravbar, Bogdan Mali in Alojz Muhič.
Jezikovni pregled vodilnih člankov, Karmen Jenič.
Glasilo je natisnjeno v 550 izvodih.

Grafična realizacija : Tomograf Novo mesto
Fotografija : Srečko Petric in krajani

Naslov uredništva :
Birčna vas 1,
Novo mesto